

A large, stylized blue bird graphic, possibly a frigatebird, is positioned on the left side of the page, facing right. The bird's head is at the top, with a white circular eye. Its beak is long and pointed. The body is dark blue, and the wings and tail are represented by several curved, overlapping bands of varying shades of blue and white, creating a sense of motion and depth. The bird's head and neck are partially obscured by a white circular shape that frames the text.

ÅRSRAPPORT 2016

GER-nr. 80050410

INDHOLDSFORTEGNELSE

Årsrapporten i overskrifter	3 - 4
Det grønlandske samfund og økonomien	5 - 19
Kort om GrønlandsBANKEN	20
Hoved- og nøgletal i sammendrag	21
Ledelsesberetning	22 - 33
Ledelsespåtegning	34
Revisionspåtegning	35 - 37
Resultatopgørelse	38
Totalindkomstopgørelse	39
Balance	40
Egenkapitalopgørelse	41
Pengestrømsopgørelse	42
Noteoversigt	43
Noter til årsrapporten, herunder anvendt regnskabspraksis	44 - 82
Oplysninger om GrønlandsBANKEN	83
Finanskalender	84
Fondsbørsmeddelelser	84
Ledelsesberetningen som defineret i lov om finansiel virksomhed omfatter siderne	20 - 33

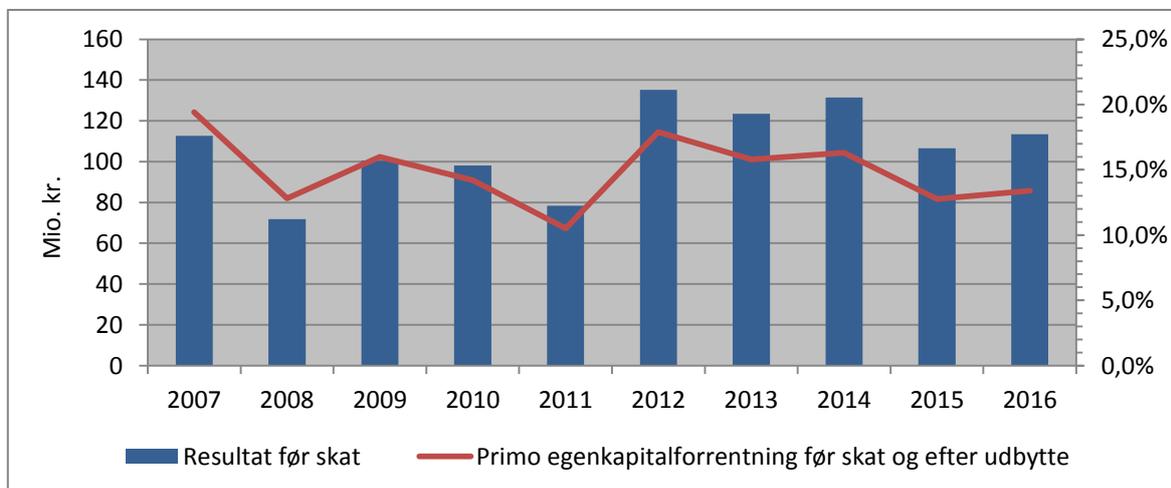
ÅRSRAPPORTEN I OVERSKRIFTER

Tilfredsstillende resultat i GrønlandsBANKEN i 2016 – Egenkapitalforrentning på 13,4 % p.a.

Den negative BNP udvikling i Grønland i perioden 2013-2014, er blevet efterfulgt af en konjunkturopgang i 2015 og ikke mindst i 2016.

GrønlandsBANKEN opnåede et resultat på kr. 113,4 mio. før skat, mod kr. 106,6 mio. i 2015. Primo egenkapitalforrentningen efter udbytte og før skat blev på 13,4 % p.a. og vurderes at være tilfredsstillende.

Resultatet før kursreguleringer og nedskrivninger lød på kr. 140,3 mio., hvilket er kr. 3,5 mio. højere end i 2015. Resultatet ender dermed i den høje ende af det estimat på kr. 125-145 mio., som banken gav ved årets start.

Basisdriften

Bankens basisdrift har fra årets start været udfordret af faldende obligationsrenteindtægter der for hele året er kr. 4,7 mio. lavere end i 2015. Samtidig er den negative rente på pengemarkedet og i Nationalbanken fortsat i 2016. Banken har derfor set sig nødsaget til at pålægge en del af bankens største indlån negative renter, hvilket i et vist omfang har kompenseret for tabet ved placering af likviditet på pengemarkedet.

Samtidig har udviklingen i bankens udlån for første gang i flere år taget fart, men da det først er sket i fjerde kvartal er det begrænset, hvor stor driftseffekten er i årets regnskab. Men stigende udlån, forbedret indlånsmarginal, stigende udbytter og stigende aktivitet overalt i banken har samlet medført, at indtægterne kvartal for kvartal er forbedret. Samlet er der en tilfredsstillende stigning i netto rente- og gebyrindtægter på 5,6 mio.

På omkostningssiden er banken påvirket af stigende IT-udgifter og en række omkostninger relateret til et digitaliseringsprojekt, ombygning af to filialer og et større strategiprojekt. Til gengæld er der faldende afskrivninger og andre driftsudgifter, hvilket betyder at de samlede omkostninger kun stiger med 0,6 %.

Begrænsede tab og nedskrivninger – til gengæld kurstab

Nedskrivninger og hensættelser falder fra kr. 19,4 mio. til kr. 13,9 mio. Det dækker over et lavt niveau for individuelle nedskrivninger, og forøgelse af de gruppevise nedskrivninger. De samlede nedskrivninger har dermed i en årrække været moderate og dokumenterer en betydelig økonomisk robusthed hos bankens privat- og erhvervskunder.

Bankens likviditet er placeret på pengemarkedet og i obligationer og med det negative rentemiljø medfører det helt forventeligt kurstab. Desuden har banken i første halvår haft kurstab på beholdningen af aktier i Sparinvest Holding A/S. De samlede kurstab stiger fra kr. 10,8 mio. i 2015 til kr. 12,9 mio. i 2016.

ÅRSRAPPORTEN I OVERSKRIFTER

Et spændende 2016

Der er ingen tvivl om at 2016 var et udfordrende år og særligt gav den negative rente udfordringer. Til gengæld er banken lykkedes med at øge forretningsomfanget ganske markant. Det er vi naturligvis meget tilfredse med og det vidner om, at banken er konkurrencedygtig og står med en god markedsposition i Grønland.

Første halvår var også præget af Finanstilsynets ordinære inspektion i juni måned. Det var første gang i fire år og inspektionen forløb igen yderst positivt og den endelige rapport dokumenterede blandt andet, at bankens kunder er økonomisk stærke.

Medio 2016 gennemførte banken en betydelig digitalisering af en række processer for bankens kunder. Vi er overbeviste om at det har været medvirkende til at kunderne oplever en aktiv bank der også leverer en god kundeoplevelse på de digitale kanaler. Samtidig har det givet mulighed for øget effektivisering af bankens processer.

I november besluttede Inatsisartut at private borgere kan etablere skattebegunstigede pensionsopsparinger i pengeinstitutter og samtidig at pensionsopsparing bliver obligatorisk fra 2018. Det er et vigtigt initiativ i Grønland og samtidig er det, i lighed med danske banker, et område, hvor vi som bank skal kunne skabe gode løsninger til kunderne og det er potentielt et betydeligt nyt forretningsben i banken. Derfor har der i sidste del af 2016 været stort fokus på at opbygge pensionsområdet. Til gengæld forventer vi, at det først er i løbet af 2017 og særligt fra 2018 at det vil få en mærkbar indtjeningsmæssig betydning.

Konjunkturopgangen blev for alvor mærkbar i løbet af 2016. Det har medført det højeste udlån i bankens historie. En række større anlægsarbejder i de store byer, fremgang i turismen og et stærkt fiskeri har medvirket til en øget optimisme hen over året.

2016 har også været præget af arbejdet med GrønlandsBANKENS nye strategi, hvor vækst og forretningsudvikling er i fokus og særligt med et mål om at udvikle banken, sammen med kunder og samfund og dermed i endnu højere grad være til gavn for Grønland.

Balance, kapital og udbytte

Det var ikke kun udlån der ved udgangen af 2016 var i "all time high", men også indlån og garantier. Samlet gav det et forretningsomfang, der udgør kr. 9,1 mia. og dermed et godt afsæt til det nye år.

For femte år i træk indstiller bestyrelsen, at der udbetales udbytte på kr. 55 pr. aktie eller i alt kr. 99 mio. Trods sektorens højeste udbytteprocent øges egenkapitalen og bankens kapitalprocent til 21,2 %. Solvensbehovet er samtidigt opgjort til 10,1 % ultimo 2016. Da banken forventer en udpegning som SIFI-institut i 2017 vurderer vi at kapitalprocenten er hensigtsmæssig og tilstrækkelig på dette niveau.

Udviklingen i 2017

Den økonomiske udvikling i Grønland ventes yderligere forbedret i 2017. Den øgede aktivitet vi kunne konstatere sidst på året i 2016 forventes at give et højere gennemsnitligt udlån i 2017. Fortsat usikkerhed om kapitalmarkederne, fald i obligationsrenter og negative renter i Nationalbanken forventes dog fortsat at præge banken.

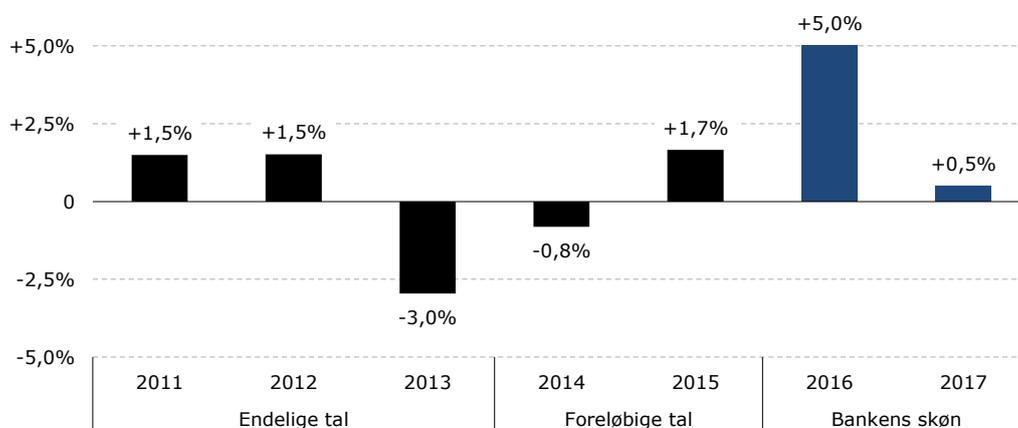
Samtidig forventer vi en række omkostninger til IT-udvikling af bl.a. pensionskonceptet. Derudover kan banken i 2017 fejre 50 års jubilæum, hvilket vil blive markeret. Banken har herefter en forsigtig forventning om et resultat før kursreguleringer og nedskrivninger i niveauet kr. 125–145 mio., mens tab og nedskrivninger fortsat forventes på et moderat til lavt niveau.

Nuuk, den 28. februar 2017
Martin Birkmose Kviesgaard, Bankdirektør

DET GRØNLANDSKE SAMFUND OG ØKONOMIEN

I disse år er der et økonomisk opsving i Grønland. Størrelsen af opsvinget er fortsat usikkert, men GrønlandsBANKEN vurderer, at bruttonationalproduktet (BNP) steg med ca. 5,0% i 2016, svarende til de seneste prognoser fra Økonomisk Råd (4,6%) og Grønlands Selvstyre (5,0% i FFL2017). Det høje aktivitetsniveau ser ud til at fortsætte i 2017, med en vækstrate i BNP på omkring 0,5% i 2017, jf. Figur 1.

Figur 1 Den økonomiske udvikling i Grønland

Note: Figuren viser realvæksten i bruttonationalproduktet (BNP), som et mål for værdiskabelsen i Grønland. Realvæksten i BNP tager ikke højde for indkomster og overførsler til og fra udlandet og ændringer i købekraften fra eksempelvis stigende eksportpriser ift. importpriserne.

Kilde: Grønlands Statistik og egne skøn

Opsvinget skyldes tre forhold. *For det første* er rejekvoten ved Vestgrønland sat op fra 73.000 tons i 2015 til 85.000 tons i 2016 og 90.000 tons i 2017. Stigningen i kvoten er i mindre grad modsvaret af et prisfald på rejer. 2016 var samtidig et godt år for fiskeriet efter hellefisk, med stigende fangstmængder og stabile priser. Makrel- og torskefiskeriet har kun bidraget beskedent til væksten i 2016. Samlet anslås fiskeriet at have øget BNP med omkring 4 % i 2016.

For det andet bidrog stigende anlægsbudgetter hos kommunerne, byggeriet af bl.a. havn i Nuuk og de statsligt finansierede byggerier af fængsel i Nuuk og retsbygninger i flere kystbyer til aktiviteten i 2016. Når disse projekter færdiggøres i 2017 og 2018 forventes der et mindre fald i aktiviteten i byggeriet. Samlet set vurderes byggeriet at have bidraget med 0,5%-point af BNP-væksten i 2016.

For det tredje er der tegn på, at privatforbruget og turismen bidrog positivt til BNP-væksten i 2016 og også vil gøre det i 2017. Stigende driftsudgifter på finansloven og i kommunernes budgetter kan samtidig have en ekspansiv virkning i 2016 og 2017.

Opsvinget er i sig selv positivt og bidrager til større værdiskabelse i samfundet og en bedre offentlig økonomi. Der tegner sig dog et billede af, at midlertidige indtægter, fra eksempelvis gunstige priser i fiskeriet og statsligt finansierede anlægsprojekter, fører til udgiftsstigninger hos både selvstyret og kommunerne, der benytter de ekstra indtægter til øget forbrug. Det er problematisk af to årsager. *For det første* øger den offentlige aktivitet presset på arbejdsmarkedet under en højkonjunktur, hvilket kan føre til u hensigtsmæssigt store løn- og prisstigninger. *For det andet* mindskes mulighederne for at håndtere nedgang i mindre gunstige år, hvis der ikke oparbejdes stødpuder i de offentlige finanser i de gode år. Dermed er den største bekymring, at den langsigtede holdbarhed bliver svækket. Derfor er det

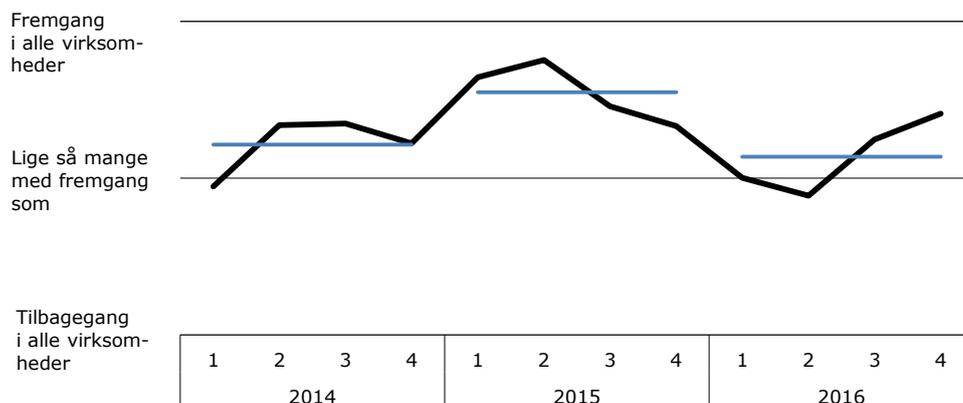
DET GRØNLANDSKE SAMFUND OG ØKONOMIEN

overraskende, at Naalakkersuisut med bred opbakning i Inatsisartut har vedtaget en finanslov for 2017 med underskud over en 4-årig periode. Særligt bekymrende er det i lyset af de demografiske udfordringer, der venter forude, med store årgange på vej ud af arbejdsmarkedet og den store afhængighed af høje fiskeriafgifter.

Fiskeriet

Efter historisk store overskud i de største selskaber i 2015 må det forventes, at fiskeriet i 2016 er påvirket af et prisfald på rejer i løbet af 2016. Mængdestigningen giver dog stadig en positiv effekt og det afspejler sig i tilbagemeldingerne fra erhvervet i første halvår af 2016, jf. Figur 2.

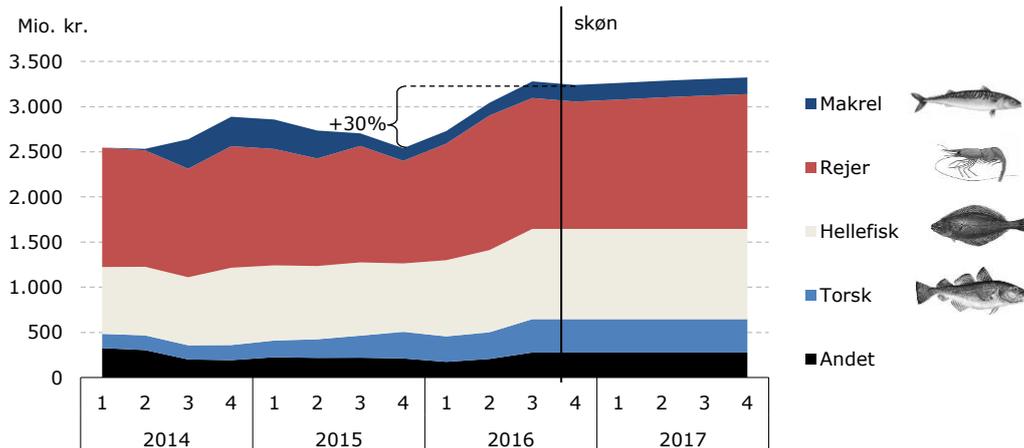
Figur 2 Indikator for udviklingen i fiskeriet

Note: En positiv indikator betyder, at flere af de adspurgte virksomheder har peget på fremgang end på tilbagegang i indeværende og kommende kvartal. Indikatoren fortæller ikke noget om, hvor stor fremgangen var, men et større tal betyder, at en fremgang var mere sandsynlig. Hvert kvartal bliver 350 grønlandske virksomheder spurgt om den seneste udvikling i virksomheden. Indikatoren er beregnet som et gennemsnit af nettotallene for spørgsmålene om virksomhedernes 'realiseret omsætning', 'forventet omsætning' og 'investeringsplaner'. Nettotallet angiver forskellen mellem procenttallene for svarene 'større' og 'mindre'. I beregningen vægtes virksomhederne efter deres størrelse målt på beskæftigelsen, og virksomhederne bedes tage højde for sædvanlige sæsonudsving i deres besvarelser. De blå linjer angiver årsgennemsnit.

Kilde: Copenhagen Economics for GrønlandsBANKEN

De seneste statistiske oplysninger tyder dog på en markant fremgang i fiskeriet i 2016 i forhold til 2015. Stigende fangstmængder på alle de kommercielt største arter har samlet set givet en stigning i eksportværdien fra fiskeriet på omkring 30 % i 2016 i forhold til 2015, jf. Figur 3.

DET GRØNLANDSKE SAMFUND OG ØKONOMIEN
Figur 3 Årlig værdi af fiskeeksporten

Note: Figuren viser summen over de seneste 4 kvartaler målt i løbende priser. Makrelfiskeriet finder sted i 3. kvartal. For rejer er skønnet baseret på fastholdte priser, og en mængde i 4. kvartal 2016, der giver en stigning på 16% i hele 2016 i forhold til 2015, og en 6% fremgang i 2017. For alle andre er skønnet baseret på en forventning om fastholdte mængder og priser i forhold til samme kvartal året før.

Kilde: Grønlands Statistik og egne skøn

Alene denne stigning fra 2015 til 2016 har skabt ekstra indtægter til landet, der svarer til mere end de samlede årlige indtægter fra udenlandske turister i Grønland. Det illustrerer fiskeriets afgørende betydning for økonomien og dermed vigtigheden af, at fiskeriet forvaltes biologisk og økonomisk forsvarligt.

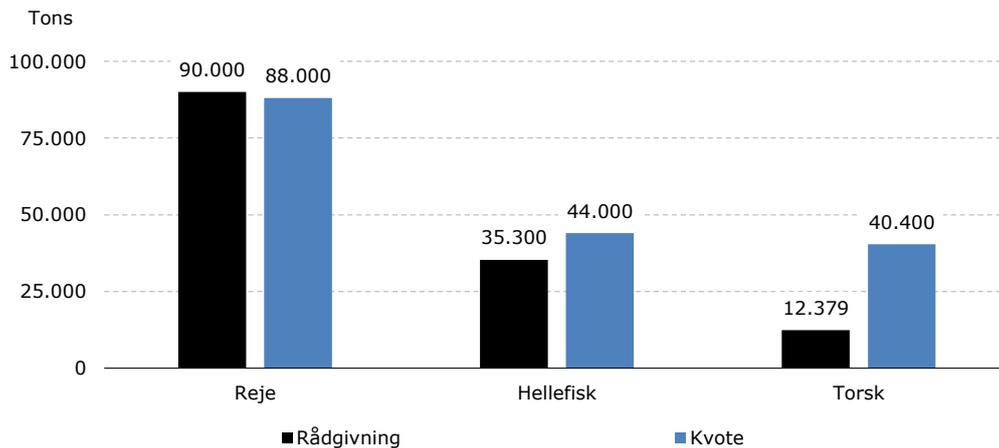
Det er derfor bekymrende, at der på bare fem år har været seks forskellige Naalakkersuisoq for Fiskeri med forskellige udmeldinger om retningen for fiskeripolitikken, uden at der i øvrigt er sket væsentlige ændringer. Skiftende politiske målsætninger, uklarhed og pludselige udmeldinger om ændringer i rammevilkårene kan afskrække investorer og gør det vanskeligere at finansiere erhvervet.

Det er positivt, at den biologiske rådgivning følges på de to afgørende områder, rejefiskeriet og det havgående hellefisk-fiskeri. Det er dog bekymrende, at kvoterne i det indenskærs fiskeri efter hellefisk og i torskefiskeriet er øget til et niveau langt over den biologiske rådgivning. Den samlede hellefiskekvote ved Vestgrønland oversteg den biologiske rådgivning med 25 % i 2016. Samtidig er der indenfor de kystnære forvaltningsområder oprettet kvotefrie områder med frit fiskeri, som belaster bestanden yderligere. For torskefiskeriet ved Vestgrønland var kvoten ikke mindre end 3,3 gange større end den biologiske rådgivning i 2016, jf. Figur 4.

Den langsigtede økonomiske værdi af bæredygtig forvaltning undervurderes dermed til fordel for kortsigtede økonomiske gevinster. Men en anden, måske overset effekt er, at tvivl om bæredygtighed i visse dele af fiskeriet kan medføre finansieringsmæssige restriktioner.

DET GRØNLANDSKE SAMFUND OG ØKONOMIEN

Figur 4 Rådgivning og kvoter ved Vestgrønland i 2016

Note: Rejekvoten består af selve kvoten på 85.000 tons og 3.000 tons til forsøgsfiskeri i Melvillebugten. Hellefiskekvoten består af den oprindelige kystnære kvote på 28.500 tons og havgående kvote på 15.000 tons plus 500 tons ekstra kystnær kvote tildelt i december 2016. Torskekvoten består af den oprindelige kystnære kvote på 26.000 tons plus 8.000 tons ekstra kystnær kvote tildelt i oktober 2016 plus 1.400 tons ekstra kystnær kvote tildelt i december 2016 plus 5.000 tons til forsøgsfiskeri.

Kilde: Departementet for Fiskeri og Fangst

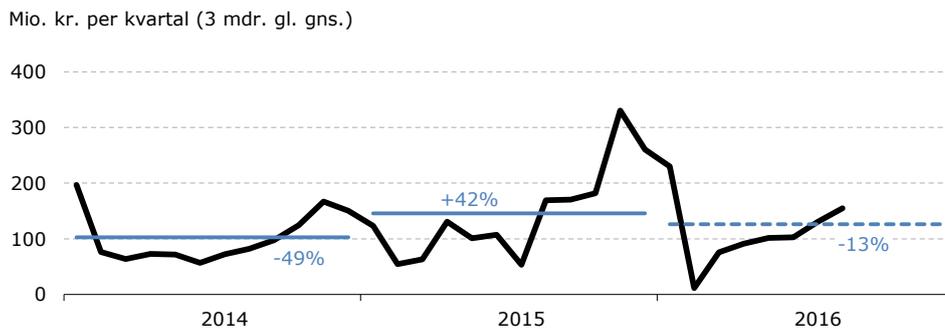
Makrelfiskeriet ved Østgrønland skuffede for andet år i træk med en fangst på blot 35.000 tons af årets kvote på 85.000 tons. Der kan være en række årsager til dette, herunder niveauet for afgiften, timingen af kvotetildelingerne eller uhensigtsmæssige tildelingskriterier. Der kan derfor samlet set være en god grund til at gennemføre en ny model for tildelinger. Det er positivt, at Grønland nu er blevet en kystnation i forhold til deltagelsen i makrelfiskeriet. Det giver større sikkerhed og kontinuitet og skaber mulighed for bedre rentabilitet, hvis der samtidig sikres mulighed for individuelt omsættelige kvoter.

Byggeriet og arbejdsmarkedet

2016 har ligesom 2015 været et godt år i byggeriet med flere store igangværende anlægsprojekter. Størstedelen af byggeriet finansieres af kommunerne, Den Danske Stat og af Selvstyrets forbrug af anlægsmidler. Mens kommunerne tilsammen forøgede sine anlægsbudgetter med hele 124 mio. kr. eller 38 % fra 2015 til 2016, ser forbruget fra Anlægs- og Renoveringsfonden i samme periode ud til at være faldet ifølge de hidtidige oplysninger, jf. Figur 5.

DET GRØNLANDSKE SAMFUND OG ØKONOMIEN

Figur 5 Forbrug fra Anlægs- og Renoveringsfonden

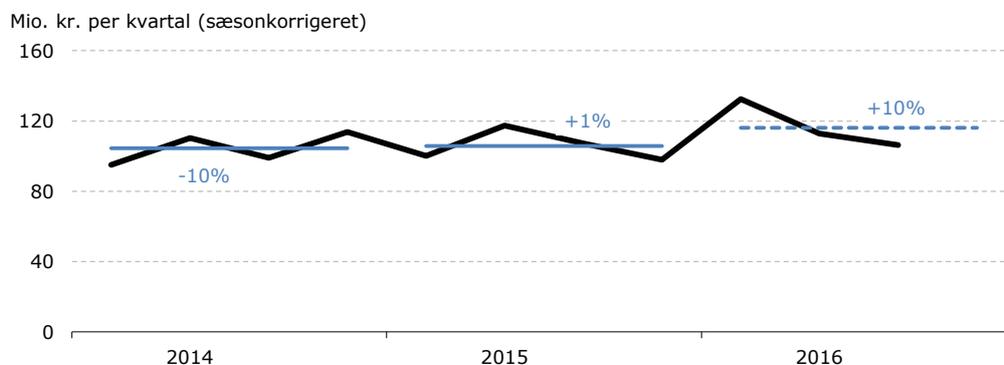

Note: Figuren viser udviklingen i løbende priser. De blå linjer angiver årsgennemsnit, og den stiplede linje angiver et årsgennemsnit for 2016, hvis udviklingen er flad i resten af året.

Kilde: Grønlands Statistik

Indtil videre indikerer værdien af importen af byggematerialer en mærkbar vækst i det samlede byggeri i 2016 i forhold til 2015, jf. Figur 6.

Figur 6 Import af byggematerialer

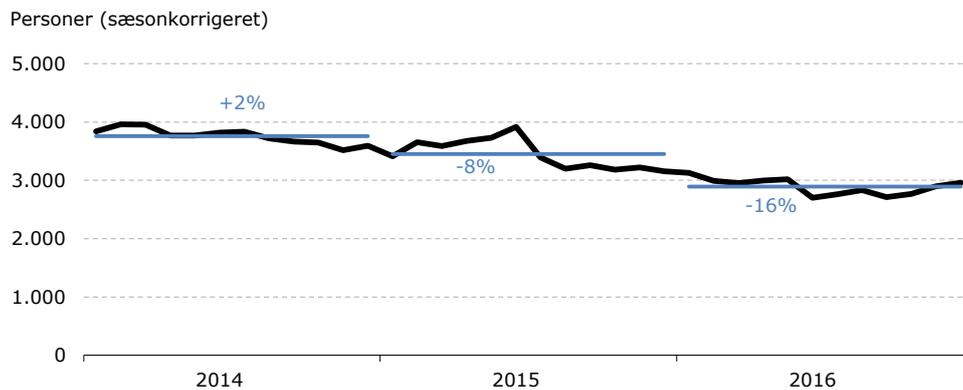

Note: Figuren viser udviklingen i løbende priser i værdien af importen af varer, som Grønlands Statistik klassificerer som 'fortrinsvis til bygge og anlæg'. Pga. havne- og fængselsbyggeri i Nuuk kan importindholdet være lavere end normalt og dermed kan den faktiske vækst i byggeriet i 2016 være endnu større end indikeret i figuren. De blå linjer angiver årsgennemsnit, og den stiplede linje angiver et årsgennemsnit for 2016, hvis udviklingen er flad i resten af året.

Kilde: Grønlands Statistik og Copenhagen Economics for GrønlandsBANKEN

Den øgede aktivitet i byggeriet og fiskeriet øger efterspørgslen efter arbejdskraft. Antallet af registrerede arbejdssøgende er således som reaktion herpå faldet markant siden midten af 2015, når der korrigeres for sædvanlige sæsonudsving, jf. Figur 7.

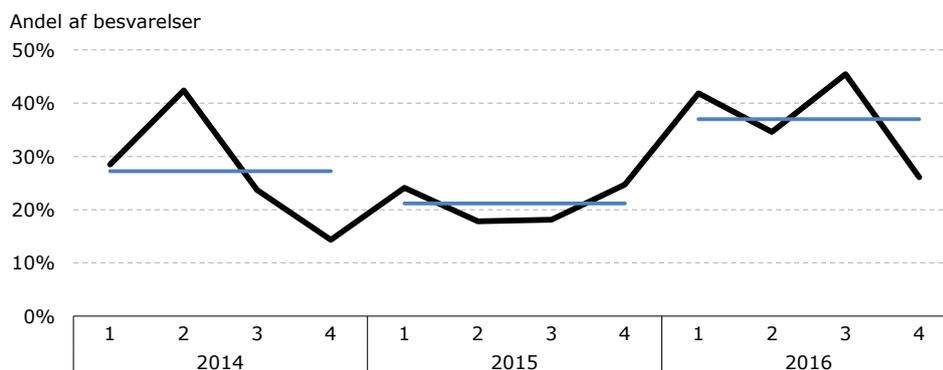
DET GRØNLANDSKE SAMFUND OG ØKONOMIEN

Figur 7 Antal registrerede arbejdssøgende

Note: De blå linjer angiver årsgennemsnit.

Kilde: Grønlands Statistik og Copenhagen Economics for GrønlandsBANKEN

Med faldet i antallet af registrerede arbejdssøgende, må den reelle ledighed blandt faglærte og ledige med uddannelse i dag forventes at være tæt på nul. Eksempelvis blev under 100 arbejdssøgende registreret som jobparate i Nuuk i andet halvår af 2016, hvilket svarer til under 1% af arbejdsstyrken. Den resterende del af de registrerede arbejdssøgende er enten ikke reelt til rådighed for arbejdsmarkedet (i matchgruppe 2 og 3) eller har ikke et tilstrækkeligt incitament til at tage et job eller til at flytte efter et job. Det viser også med al tydelighed, at der er et betydeligt problem med for lavt uddannelsesniveau idet den resterende mængde ledige er ufaglærte eller omfattet af ungemålgruppen. Et tegn på, at disse strukturelle udfordringer på arbejdsmarkedet findes, er at virksomhederne i højere grad indikerer "manglende arbejdskraft", som en begrænsning for øget produktion, jf. Figur 8.

Figur 8 Virksomhedernes arbejdskraftmangel

Note: Figuren viser andelen af de deltagende virksomheder (fra alle brancher) i Copenhagen Economics's kvartalsvise spørgeskemaundersøgelse, der angiver 'Mangel på arbejdskraft' som en begrænsning for vækst. Svarene er vægtet efter virksomhedernes størrelse målt på antal beskæftigede. De blå linjer angiver årsgennemsnit.

Kilde: Copenhagen Economics for GrønlandsBANKEN

DET GRØNLANDSKE SAMFUND OG ØKONOMIEN

Hvis der ikke er tilstrækkelig kvalificeret arbejdskraft til rådighed, kan det betyde, at jobbene går til udefrakommende, lønniveauet presses op, at konkurrenceevnen i forhold til udlandet forringes og at byggepriser øges. Samlet set synes der mere end nogensinde før at være et behov for reformer, der gør det mere økonomisk attraktivt at tage et job, at flytte efter job i andre byer og lette tilgangen af udenlandsk arbejdskraft i perioder med pres på arbejdsmarkedet og hæver uddannelsesniveaet.

En stor hæmsko for mobiliteten på arbejdsmarkedet og dermed virksomhedernes adgang til dygtige medarbejdere er manglen på boliger især i de store byer og i særdeleshed i Nuuk. Det afspejles i lange ventetider på en lejebolig. Hvis der ikke er tilgængelige boliger i de større byer for lav- og mellemindkomstgrupperne er arbejdstagere mindre tilbøjelige til at flytte efter jobs. Det fastholder personer på offentlig understøttelse eller i lavproduktive jobs og hæmmer erhvervsudviklingen. Manglende ungdomsboliger og kollegieværelser kan desuden føre til, at unge ikke tager en uddannelse.

Boligmanglen er en direkte konsekvens af de betydelige direkte og indirekte subsidier, der i dag gives til alle boligformer. De kunstigt lave huslejer i dele af de offentligt ejede boliger gør det i praksis umuligt at skabe balance mellem udbud og efterspørgsel. En samlet bolig- og socialreform, der skaber mere kosttægte huslejer og samtidig kompenserer de laveste indkomstgrupper gennem eksempelvis en højere boligsikring og lønmodtagerbidrag vil gøre private investeringer i både ejer- og lejeboliger mere attraktive. Boligforsyning er som udgangspunkt ikke en offentlig opgave, hverken direkte eller indirekte via subsidier. Dermed vil reformer på dette område frigøre betydelige offentlige midler til andre områder som uddannelse, social- og sundhedsområdet.

Ifølge Forslaget til Finanslov 2017 forventer selvstyret at fremlægge en boligreform i 2018, hvor hovedsigtet netop er at mindske de samlede subsidier til området og samtidig målrette offentligt boligbyggeri til de svageste grupper.

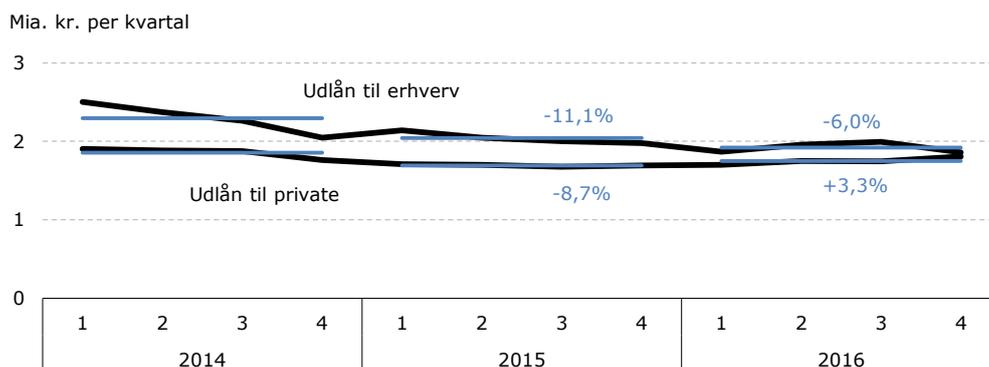
Byggeriet af ny havn i Nuuk og den danske stats byggeri af fængsel, har haft stor betydning for aktiviteten i byggeriet i 2015 og 2016. Da begge disse og andre projekter forventes færdige i 2017 og 2018, forventer GrønlandsBANKEN en mindre nedgang i byggeriet, trods en tendens til øget privat byggeri. Med udsigten til, at flere store projekter færdiggøres med kort mellemrum, er det afgørende, at der står nye økonomisk rentable projekter klar til at tage over. Mulighederne er der, selvom flere fortsat er med usikkerhed. Byudvikling i Nuuk, forlængelse af landingsbaner i Ilulissat og Nuuk og en ny lufthavn i Qaqortoq er nogle af de mulige anlægsprojekter. Til gengæld er der en risiko for en situation som i 2013 og 2014, hvor beskæftigelsen i byggeriet i løbet af to år faldt med 580 personer. For at reducere udsving er det vigtigt, at såvel de kommunale anlægsprojekter, som selvstyrets udbud og de offentligt ejede selskabers investeringer så vidt muligt tilpasses den aktuelle konjunktursituation. Det stiller store krav til styringen af midlerne i Anlægs- og Renoveringsfonden, koordinationen på tværs af departementer internt i selvstyret og til samarbejdet med kommunerne.

Privatforbruget og turismen

Alle indikatorer peger på en øget forbrugslyst blandt de grønlandske forbrugere i 2016. Privates udlånsefterspørgsel hos bankerne er steget med et par procent i 2016, jf. Figur 9. Faldet i udlånene til erhverv er imidlertid fortsat ind i 2016, hvilket kan skyldes et lavt investeringsniveau hos virksomhederne og meget hurtig afvikling af gæld. Det er dog bankens vurdering, at der i sidste del af året er tegn på øget investeringslyst og øget låntagning.

DET GRØNLANDSKE SAMFUND OG ØKONOMIEN

Figur 9 Bankernes udlån

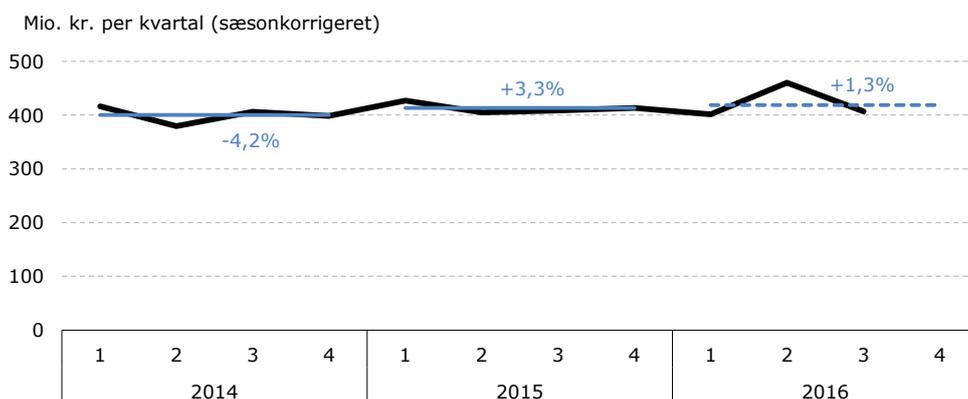

Note: Figuren viser udviklingen i løbende priser i udlån til virksomheder (ikke-finansielle selskaber) og private bosiddende i Grønland fra pengeinstitutter i Danmark og Grønland. De blå linjer angiver årgennemsnit.

Kilde: Grønlands Statistik

En stigning i de løbende afregnede indkomstskatter på ca. 10% fra 2014 til 2016 peger også på fremgang i indkomsterne, ligesom importen af forbrugsvarer tyder på, at de øgede indkomster har omsat sig i et øget forbrug, jf. Figur 10.

Figur 10 Import af varer til forbrug

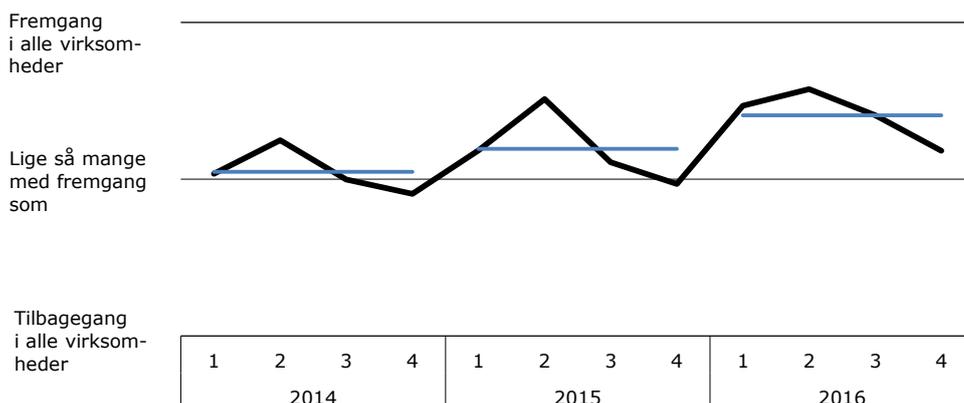

Note: Figuren viser udviklingen i løbende priser i værdien af importen af varer, som Grønlands Statistik klassificerer som 'fortrinsvis til direkte forbrug'. Biler indgår ikke i denne klassifikation. De blå linjer angiver årgennemsnit, og den stiplede linje angiver et årgennemsnit for 2016, hvis udviklingen er flad i resten af året.

Kilde: Grønlands Statistik og Copenhagen Economics for GrønlandsBANKEN

Den øgede forbrugslyst kan mærkes i forsynings- og serviceerhvervene. Flere virksomhedsledere har peget på fremgang i 2016 end i 2015, jf. Figur 11.

DET GRØNLANDSKE SAMFUND OG ØKONOMIEN

Figur 11 Indikator for udviklingen i private serviceerhverv

Note: Jf. noten til Figur 2. 'Private serviceerhverv' dækker over forsyning, handel, hoteller og restauranter, transport, tele, finansiering og forsikring, udlejning og ejendomsformidling og forretningsservice og rådgivning.

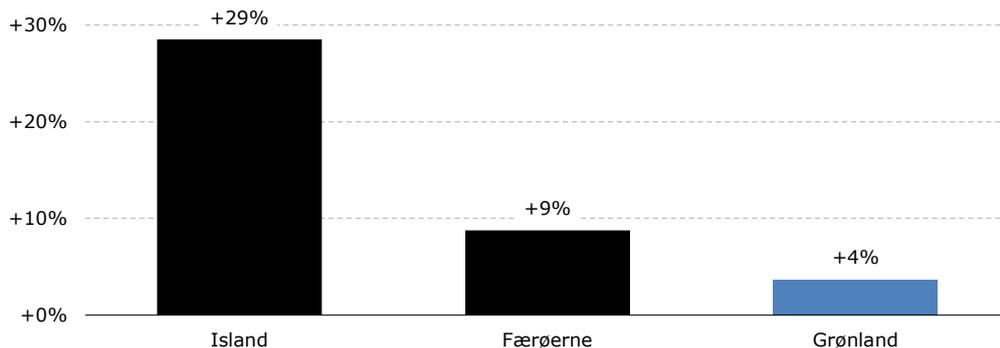
Kilde: Copenhagen Economics for GrønlandsBANKEN

Royal Arctic Line har kunnet mærke fremgangen i forbruget i 2016 og forventer, at det øgede forbrug vil fortsætte ind i 2017. Air Greenland melder om vækst i flytrafikken over Atlanten og forventer yderligere stigninger i 2017. En stor del af væksten i flytrafikken skyldes en stigning i turismen. Antallet af udenlandske flypassagerer til Grønland steg med 7,2% i turistsæsonen 2016 i forhold til 2015. Antallet af hotelovernatninger af udlændinge steg med 6% i samme periode, og de vigtigste aktører i hovedturistområdet i Diskobugten melder alle om rekordhøj aktivitet. Der har dog været tale om en meget beskedent fremgang i den landbaserede turisme i Grønland set i forhold til de seneste års udvikling i Island og Færøerne, jf. Figur 12.

DET GRØNLANDSKE SAMFUND OG ØKONOMIEN

Figur 12 Vækst i antal hotelovernatninger af udlændinge

Gns. årlig vækst 2014-2016

Note: Figuren viser den gennemsnitlige årlige vækst i antallet af hotelovernatninger af udlændinge fra 2014-turistsæsonen til 2016-turistsæsonen. Turistsæsonen 2016 opgøres her fra den 1. oktober 2015 til 30. september 2016. Mens belægningsprocenten på hoteller i Grønland har været omkring 20% uden for sæson og 50-60% i højsæsonen, har belægningsprocenten konsekvent været 20-30%-point højere i Island, helt op over 90% i sommeren 2016.

Kilde: Grønlands Statistik, Færøernes Statistik og Islands Statistik

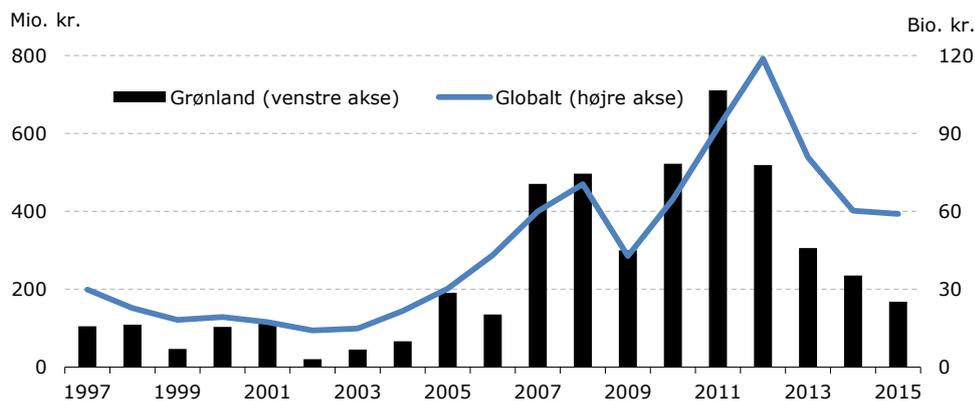
Der er bred enighed om, at lufthavnsinvesteringer kan give turismen et markant løft. Men lufthavnene kan ikke gøre det alene. Virksomhederne skal have adgang til kvalificeret arbejdskraft, også fra udlandet. Samtidig skal der ske private investeringer i hoteller, restauranter og oplevelses- og aktivitetsprodukter for at udnytte potentialet. Der kan opstå nye forretningsmuligheder, øget konkurrence og helt nye erhverv i kølvandet på de nye lufthavne. Det er netop denne erhvervsudvikling, der på længere sigt skal finansiere de milliardstore investeringer. Investeringerne skal dog ske med skyldig hensyntagen til Gælds- og Investeringsstrategien og på et oplyst grundlag. Det skal fremgå klart, hvor stor en belastning der bliver tale om for Landskassen og kommunerne, og hvor store risici, det offentlige påtager sig ved hver enkel investering.

Råstoffer

LNS Greenland A/S overtog i oktober 2016 rubin-projektet ved Appaluttoq efter det konkursramte selskab TNG Greenland A/S. LNS Greenland A/S forventer at være i drift i starten af 2017. Samtidig forventer Hudson Ressources A/S at anlægge en anorthosit-mine nær Kangerlussuaq med mulighed for igangsætning i andet halvår 2017. Det er positivt, at disse to mindre projekter kommer i gang. Det sender et signal til investorer om, at Grønland kan være med i den internationale konkurrence. Endelig har Ironbark fået en udnyttelsestilladelse til udvinding af zink og bly ved Citronen Fjord i Nordøstgrønland og der arbejdes nu på at finde finansiering.

Med en efterforskningsaktivitet på lavt blus i disse år er det imidlertid mindre sandsynligt, at der kommer nye mineprojekter, som vi ikke kender til i dag, på kortere og mellemlangt sigt. Det er ikke kun i Grønland, at efterforskningen er på lavt blus, men også på globalt plan, jf. Figur 13.

DET GRØNLANDSKE SAMFUND OG ØKONOMIEN

Figur 13 Udgifter til mineralefterforskning

Note: Figuren viser udviklingen i løbende priser.

Kilde: Grønlands Statistik, Råstofstyrelsen og S&P Global Market Intelligence

Det lave efterforskningsniveau i mineindustrien skyldes, at lave verdensmarkedspriser på metaller gør det mindre attraktivt at investere i efterforskning i disse år. I løbet af 2016 er prisfaldene imidlertid vendt til prisstigninger. En tommelfingerregel er, at investeringer følger efter priserne med ét års forsinkelse. Da eksempelvis guld- og jernpriserne begge er vendt i løbet af 2016, jf. Figur 14, tyder det på en øget efterforskningsaktivitet i 2017.

Figur 14 Råstofpriser

Note: Guld er blandt de metaller, der reagerer først, og er dermed en god indikator for den generelle udvikling.

Kilde: bullionvault.com og indexmundi.com

DET GRØNLANDSKE SAMFUND OG ØKONOMIEN

I Naalakersuisuts koalitionsaftale understreges nødvendigheden af, at *'skabe optimale rammebetingelser for råstofsektoren for at gøre landet tiltrækkende for investorer'* (s. 9), og at denne målsætning skal understøttes af et internationalt hold af eksperter, som rådgivende organ i råstofsektoren. Det er afgørende at der sættes handling bag ordene og arbejdes målrettet og fordomsfrit på at gøre Grønland til et attraktivt mineland.

En målrettet strategi kan også indebære attraktive beskatningsregler ud over, hvad der gælder for andre erhverv og en effektiv og transparent offentlig administration. Dertil rammer og vilkår, der skal gøre det særligt attraktivt at foretage efterforskning. Grønlandsbanken vil klart anbefale, at der gøres noget markant for at sikre attraktivitet overfor udenlandske investorer. De lande vi konkurrerer med er i disse år i gang med at forbedre deres konkurrenceevne og Grønland må ikke komme bagest i køen næste gang der kommer en investeringsbølge i råstofsektoren. Men derefter er det endnu vigtigere, at investorerne får lov til at drive deres forretning, og får mulighed for at sikre attraktive investeringsafkast. Kun hvis Grønland kan dokumentere miner med attraktivt afkast til investorer, vil der være tale om et gennembrud for Grønland som råstofland.

Som udenforstående er det umuligt at vurdere om myndighederne stiller for strenge krav til mineselskaberne. På den ene side skal myndighederne varetage samfundets interesser og sikre de størst mulige gevinster fra råstofferne. På den anden side lyder det fra selskaberne, at de bliver mødt af mistillid, for strenge krav og alt for lange sagsbehandlingstider.

Fra både myndighedernes og selskabernes side lyder det dog, at sagsbehandlingen er blevet bedre i de senere år. Mineselskaberne betragtes i højere grad end tidligere, som medspillere. En del af den fremadrettede løsning kan være at tydeliggøre de lovgivningsmæssige rammer, som myndighederne arbejder under. Råstofloven efterlader i dag et meget bredt rum til fortolkning. Lovgivningen kan eksempelvis konkretiseres gennem bekendtgørelser eller model-udnyttelsestilladelser, så det ikke efterlader enkeltpersoner med for stor usikkerhed om fortolkning af lovgivningen.

Udenlandske investeringer

Det er positivt, at der i den nye koalitionsaftale synes at være en øget åbenhed overfor investorer udefra. Men der skal sættes handling bag ordene, hvad enten det gælder råstofområdet, fiskeriet, turismen, infrastruktur eller boligområdet. Et billede på problemstillingen er markedsføringen af Grønland overfor udenlandske investorer, mens de samme investorer bliver mødt med næsten afvisende mistro, når investeringssituationen bliver konkret. Et andet eksempel er muligheden for at øge investeringer i boligbyggeri, ex. ved brug af udenlandske pensionsselskabers betydelig midler, men de eksisterende boligpolitiske rammer umuliggør almindelige forretningsmæssige investeringer på dette område.

Udenlandske investeringer i Grønland øger kapitalapparatet, produktiviteten og dermed velstanden i landet. Tilmed kommer udenlandske investorer ofte med en specifik know-how og ny viden, som kan indlejre sig i den lokale arbejdsstyrke. Vi går som samfund glip af store gevinster, hvis vi ikke reelt er åbne overfor omverdenen og for udenlandske investeringer.

Den offentlige økonomi

Udsvingene i den økonomiske aktivitet kan særligt mærkes hos kommunerne, som modtager 75% af personindkomstskatteindtægterne og står for langt størstedelen af de sociale overførsler. Efter flere år med en anstrengt økonomisk situation i kommunerne, har alle kommunerne i 2016 og 2017 budgetteret med stigende indtægter og positive resultater trods stigende anlægsudgifter, jf. Tabel 1.

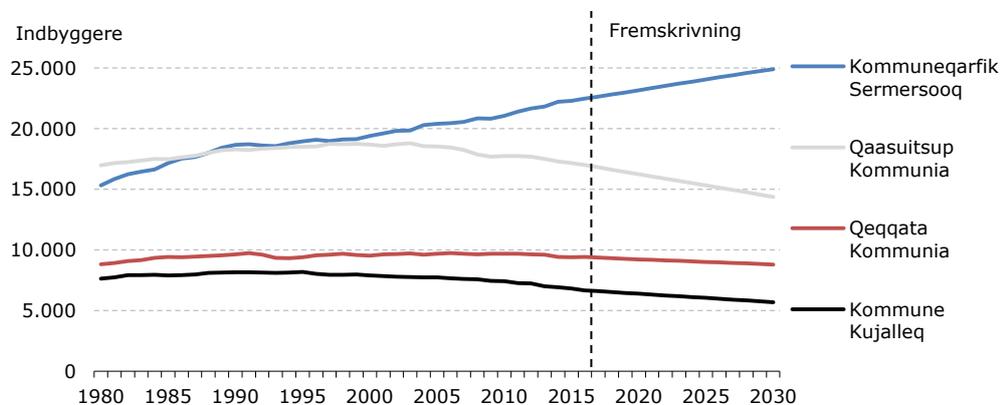
DET GRØNLANDSKE SAMFUND OG ØKONOMIEN
Tabel 1 Kommunernes budgetter

Mio. kr.	2015	2016	2017	2018	2019
Indtægter	4.073	4.183	4.244	4.189	4.192
Driftsudgifter	-3.672	-3.700	-3.746	-3.744	-3.756
Anlægsudgifter	-329	-453	-427	-402	-368
Resultat	+73	+31	+71	+43	+68

Note: Positive tal afspejler overskud.

Kilde: Kommuneqarfik Sermersooq og Qeqqata Kommunias 2017-budgetter, Kommune Kujalleqs 2016-budget, og Qaasuitsup Kommunias 2015-budgetberetning og 2016-budget

Med de seneste konjunkturudsigter er der meget, der tyder på, at kommunerne kommer ud af 2016 med større overskud end budgetteret. Det giver mulighed for en øget konsolidering eller langsigtede investeringer. Med udsigt til en fortsat befolkningstilvækst, jf. Figur 15, står særligt Kommuneqarfik Sermersooq overfor afledte store investeringer i boliger, institutioner og infrastruktur.

Figur 15 Befolkningens bosætning

Note: Kommuneqarfik Sermersooqs målsætning er at nå 30.000 indbyggere i 2030, jf. kommunens hovedstadsstrategi. Fra juli 2015 til juli 2016 steg indbyggertallet i Nuuk med 440 personer.

Kilde: Grønlands Statistiks 2016-fremskrivning

Det økonomiske opsving skaber grundlag for overskud i Landskassen. Eksempelvis har provenuet fra fiskeriafgifterne udviklet sig fra 49.000 kr. i 2005 til i alt 211 mio. kr. i 2015. I FL2017 forudsættes der i 2017-2020 et samlet provenu fra rejeafgift og afgifter på hellefisk og andre pelagiske arter på ikke mindre end 288 mio. kr. årligt

Alligevel er det ikke lykkedes politikerne at opfylde Naalakkersuisuts målsætning om, at DA-saldoen skal være i balance over en 4-årig periode. Mens den afgående koalition budgetterede med et rundt nul på DA-saldoen fra 2017-2020 i Forslaget til Finanslov 2017 (FFL2017), budgetterer den nye koalition i Finansloven 2017 (FL2017) med et underskud på 145 mio. kr. fra 2017-2020, jf. Tabel 2.

DET GRØNLANDSKE SAMFUND OG ØKONOMIEN
Tabel 2 DA-saldoen i FFL2017 og FL2017

Mio. kr.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014-2017	2017-2020
FFL2017	-222	+137	-57	+33	-27	+36	-42	-109	+0
FL2017	-222	+137	-57	+22	-55	-14	-98	-120	-145

Note: Negative tal (i rød) afspejler underskud.

Kilde: FL2017 og FFL2017

Hvis man ser bagudrettet for perioden 2014-2017 med udgangspunkt i de realiserede tal, er der ligeledes et 4-årigt underskud på 120 mio. kr. i FL2017.

Selvom der er meget der tyder på at 2016 ender med et betydeligt bedre resultat, så finder vi det både yderst overraskende og bekymrende, at der ikke er politisk beslutningskraft til at skabe et budgetteret overskud over 4 år selv under en højkonjunktur, hvor skatteindtægterne er høje og udgifterne til offentlig understøttelse er lave. Det er særligt bekymrende set i lyset af de udfordringer, der venter fremover med et stigende antal ældre og færre erhvervsaktive og det mindsker råderummet til langsigtede investeringer i infrastruktur, uddannelse, boliger m.m. Samtidig understreger den betydelige strukturelle ubalance med al tydelighed reformbehovet.

Det er derimod positivt, at den offentlige gæld fortsat er ganske beskeden. Kommuner og Selvstyre har ikke nettogæld, men medregnes selvstyrejede selskaber var den nettorentebærende gæld tilsammen på ca. 1,9 mia. kr. i 2015, hvilket svarer til ca. 13% af BNP. Det er en moderat gældsætning, og i særdeleshed når selskaberne løbende konsoliderer sig. Nye bygdeskibe til Royal Arctic Line, søkabelforlængelse og udbygning af radiokæden hos Tele Greenland og færdiggørelsen af den nye havn i Nuuk vil dog øge den samlede gældsætning fremover til 3 mia. kr. i 2018, jf. Tabel 3.

Tabel 3 Den offentlige nettorentebærende gæld

Mio. kr.	2015	2018
Selskaberne	2.687	3.384
Kommunerne	-56	-259
Selvstyret	-719	-124
I alt	1.912	3.001

Note: Tabellen inkluderer ikke selvstyrets kapitalindskud i Kalaallit Airports A/S på 200 mio. kr. i 2016.

Kilde: FFL2017

Der er endnu en betydelig usikkerhed om, hvordan finansieringen af lufthavnsudvidelser bliver sammensat og hvad der er realistisk muligt, selvom det ekstremt lave renteniveau taler for at tiden er god for langsigtede infrastrukturinvesteringer. De samlede anlægssummer kendes endnu ikke men anslås til omkring 2,5 mia. kr., og det er uafklaret, hvorvidt Landskassen skal optage lån til byggerierne.

Vi skal undgå en situation, hvor problemer med underskud og gæld kommer til at diktere den økonomiske politik, alt imens problemerne vokser sig større og bliver sværere at løse. Det er derfor afgørende, at eventuel yderligere lånoptagelse, herunder til de planlagte lufthavnsbyggerier, følger principperne i selvstyrets Gælds- og investeringsstrategi og at det offentlige kun optager lån, der bidrager til at forbed-

DET GRØNLANDSKE SAMFUND OG ØKONOMIEN

re den finanspolitiske holdbarhed. Disse principper forventes med enkelte revisioner at blive lovfæstet i en ny budget- og regnskabslov for hele den offentlige sektor.

Ved at sætte strammere rammer vil den nye budgetlov kunne bidrage til en mere klar prioriteringsdiskussion. Loven skal modvirke, at anlægsinvesteringer og vedligehold underprioriteres, og øge sandsynligheden for, at ekstraordinære indtægter (fx fra olieeftersforskning, anlægsaktiviteter på råstofområdet, eller provenu fra salg af Selvstyres aktiver) reserveres til langsigtede investeringsformål.

For at sikre troværdigheden om budgetloven er det centralt, at der er bred politisk opbakning. Hvis budgetloven bliver implementeret og respekteret i praksis, kan den danne grundlag for et regimeskift i den økonomiske politik. Men risikoen er, at budgetloven bliver opblødt eller udvandet og ikke får en reel betydning, ligesom det i større eller mindre grad har været tilfældet for Skatte- og Velfærdskommissionens anbefalinger, Gælds- og Investeringsstrategien, Vækst og Holdbarhedsplanen og senest Landsplanredegørelsen 2016.

Problemstillingerne er dermed godt belyste, men uden at opstille helt konkrete løsninger, som politikerne kan tage stilling til. Et eksempel er, at det største finansieringsbidrag i Vækst- og Holdbarhedsplanen er en reduktion af det offentlige forbrug med 650 mio. kr. fra de nuværende 7.400 mio. kr. Det er et eksempel på en fremtidig ikke-udmøntet besparelse, som er nem at beslutte, men umulig at implementere den dag, hvor politikerne skal prioritere og nødvendigvis må forringe servicen for nogle borgere.

Klarhed om dilemmaerne

Igennem en årrække har GrønlandsBANKEN i bankens årsrapporter og i en række andre sammenhænge peget på de samfundsøkonomiske udfordringer og mulighederne for at løse dem. Det samme har Økonomisk Råd, kommissioner og andre med tyngde i faglighed og argumentation. Dette års afsnit om "Det grønlandske samfund og økonomien" peger på helt aktuelle temaer, mens andre temaer er behandlet tidligere år. Men det er kendetegnende for de økonomiske analyser og den politiske debat, at der er en række samfundsøkonomiske, menneskelige og udviklingshæmmende dilemmaer, som ikke er nye.

- På den ene side er der grønlandske ledige, og på den anden side ubesatte stillinger og tilkaldt arbejdskraft.
- På den ene side giver landingspligten flere arbejdspladser, og på den anden side mindsker den konkurrenceevnen ved at være omkostningsfuld for fiskeriselskaberne.
- På den ene side bruger vi enorme summer på vores uddannelser, men på den anden side er der alligevel mange, der ikke får en uddannelse og for få, der når langt i uddannelsessystemet.
- På den ene side vil vi gerne skabe konkurrence, hvor der er monopoler i dag, men på den anden side må det ikke gå ud over yderområder.
- På den ene side giver vi subsidier, og på den anden side fjerner det den økonomiske ansvarlighed.
- På den ene side vil vi gerne tiltrække mineselskaber, men på den anden side skal vi sikre, at landet får et stort afkast fra råstofferne, mens investorerne forhindres i muligheden for et tilstrækkeligt afkast.

Vi er naturligvis meget bevidste om behovet for politisk afbalancering og svære politiske dilemmaer, men økonomisk selvårenhed kræver nødvendigvis seriøse reformer, der kan sætte Grønlands økonomiske og menneskelige vækstpotentiale frit. Det vil skabe muligheden for en stærk samfundsmæssig udvikling, men det kræver politisk mod.

KORT OM GRØNLANDSBANKEN

Kort om GrønlandsBANKEN

GrønlandsBANKEN blev stiftet i 1967 af en kreds af danske banker. Den stiftende generalforsamling blev holdt den 26. maj 1967 i Danske Bankers Fællesrepræsentations lokaler i København. Hermed var den første bank i Grønland en realitet. Åbningsdagen blev 1. juli 1967.

Ni måneder før havde Bikuben (i 1985 omdannet til Nuna Bank) oprettet en filial i Nuuk. I 1997 fusionerede GrønlandsBANKEN og Nuna Bank.

GrønlandsBANKENS mission

"GrønlandsBANKEN skaber værdi gennem rådgivning og ydelser på det finansielle område til alle borgere i Grønland. Vi løfter samfundet ved at fremme finansiell forståelse, samarbejde med uddannelsessteder og erhvervslivet samt understøtte bæredygtige lokale initiativer og udvikling." Bankens mission er dermed reformuleret i 2016 og skal i højere grad end hidtil ses i et bredere perspektiv, hvor GrønlandsBANKEN kan opfattes som *Hele Grønlands Bank*. Det medfører et udvidet ansvar for at deltage positivt og aktivt i samfundsudviklingen og bidrage til at skabe muligheder i det grønlandske samfund og samtidig sikre en solid finansiell virksomhed. Denne væsentlige rolle er GrønlandsBANKEN yderst bevidst om.

GrønlandsBANKENS værdier

GrønlandsBANKENS værdier er fast forankret i banken og hos medarbejderne. Værdierne er **Engagerede, Ordentlige, Kundeorienterede og Udviklingsorienterede**. Værdierne virker som rettesnor for, hvorledes vi agerer og ønsker at blive opfattet i og udenfor banken.

GrønlandsBANKENS strategi, vision og målstyring

I 2016 er der formuleret en ny "Strategi 2020", som skal understøtte visionen og målet om at være "Grønlands bedste virksomhed – til gavn for Grønland". Strategien, der behandles i bestyrelsen, fastsætter bankens væsentligste udviklingsområder for de kommende år, ligesom der udstikkes en overordnet handlingsplan. Banken søger at inddrage alle medarbejdere i at løfte banken mod det formulerede mål om at være "Grønlands bedste virksomhed – til gavn for Grønland".

GrønlandsBANKEN ønsker hermed at sikre en fortsat god udvikling af banken gennem et afbalanceret fokus på de fire hovedområder: **Grønlands bedste kundeoplevelse, bedst til medarbejderudvikling, bedst til forretningsudvikling, samt vi skaber vækst i Grønland**. Hovedområderne indgår årligt i en målstyring som løbende tilpasses.

Målstyringen er knyttet op på den langsigtede strategi og vision 2020, og derfor vil den afspejle en afbalanceret målstyring ud fra de fire traditionelle hovedområder: **kunder** (Grønlands bedste kundeoplevelse), **medarbejdere** (bedst til medarbejderudvikling), **samfundsansvar** (bedst til forretningsudvikling og vækst i Grønland) **samt økonomi** (vi skaber vækst i Grønland). GrønlandsBANKEN vil derved sikre, at vi fortsat giver værdi til samfundet og er den foretrukne bank for kunder, aktionærer, medarbejdere og dermed leve op til visionen om at være "Grønlands bedste virksomhed – til gavn for Grønland".

Figur 1 Bankens vision 2020 - Grønlands bedste virksomhed - til gavn for Grønland

HOVED- OG NØGLETAL I SAMMENDRAG

Udvalgte driftsposter:	2016	2015	2014	2013	2012
Netto rente- og gebyrindtægter	289.760	284.174	293.457	275.750	277.818
Kursreguleringer	-12.899	-10.775	7.687	4.039	11.247
Andre driftsindtægter	4.854	6.002	5.657	5.617	7.134
Udgifter til personale og administration	144.207	139.414	136.440	130.422	126.636
Af- og nedskrivninger på materielle aktiver	5.981	6.150	9.160	10.385	10.838
Andre driftsudgifter	4.136	7.780	4.961	5.912	5.862
Nedskrivning på udlån m.v.	13.971	19.432	24.807	15.186	17.322
Resultat før skat	113.420	106.625	131.433	123.501	135.541
Skat	36.029	33.899	41.776	39.251	43.093
Årets resultat	77.391	72.726	89.657	84.250	92.448
Udvalgte balanceposter:					
Udlån	3.073.861	2.822.572	2.814.547	2.874.931	3.044.942
Indlån	4.822.362	4.741.477	3.739.768	3.996.169	3.777.449
Egenkapital	926.210	914.282	909.872	876.235	850.954
Balancesum	5.911.496	5.846.450	4.849.621	5.057.050	4.826.104
Garantier	1.216.537	1.122.842	1.091.249	870.502	888.594
Nøgletal for banken (i procent)					
Primo egenkapitalforrentning før skat og efter udbytte	13,4	12,7	16,3	15,8	17,9
Primo egenkapitalforrentning efter skat og efter udbytte	9,1	8,6	11,1	10,8	12,2
Kapitalprocent	21,2	20,8	20,3	21,0	20,2
Individuelt solvensbehov	10,1	10,4	10,2	10,4	9,9
Nøgletal pr. aktie i kroner					
Årets resultat pr. aktie før skat	63,0	59,2	73,0	68,6	75,3
Årets resultat pr. aktie efter skat	43,0	40,4	49,8	46,8	51,3
Indre værdi pr. aktie	515	508	505	494	482
Udbytte pr. aktie	55	55	55	55	55
Ultimo kurs	614	625	612	662	567

LEDELSESBERETNING FOR ÅRET 2016

Resultatopgørelsen

Nettorenteindtægterne er med kr. 201,5 mio. næsten uændrede i forhold til 2015. Udlånsstigningen i 2016 var størst i fjerde kvartal og påvirker dermed kun årets renteindtægter i begrænset omfang. Den positive effekt fra stigende udlån bliver samtidig mere end opvejet af et forventet fald i renteindtægter fra obligationsbeholdningen. Påvirkningen af den negative forrentning af bankens indskudsbeviser i Nationalbanken og på indskud i andre pengeinstitutter er reduceret i løbet af 2016, idet en del af bankens største indlån er pålagt negative indlånsrenter.

Udbytte af bankens aktiebeholdning er steget med tkr. 3.137 til tkr. 3.634, som følge af ekstraordinær højt udbytte fra Sparinvest Holding A/S.

Gebyr- og provisionsindtægter viser en pæn stigning på tkr. 2.438 til tkr. 85.879. Heraf er indtægter fra værdipapirhandel faldet, mens garantiprovision er på uændret niveau i forhold til 2015. Det skal bemærkes, at stigningen i garantier primært er sket i fjerde kvartal og dermed kun i begrænset omfang har påvirket bankens indtægter. Alle øvrige gebyrposter viser en pæn fremgang.

Andre driftsindtægter, der primært består af lejeindtægter fra bankens boliger, udgør tkr. 4.854 mod tkr. 6.002 i 2015.

Udgifter til personale og administration er steget med tkr. 4.793 til tkr. 144.207. Stigningen skyldes bl.a. overenskomstmæssig lønregulering og derudover ses primært stigning i øvrige administrationsomkostninger på i alt tkr. 3.940. Stigningen skyldes bl.a. bankens investering i digitale løsninger, forøgede omkostninger til BEC (Bankernes EDB Central), samt arbejdet med strategi 2020.

Afskrivninger på ejendomme og inventar er stort set uændret i forhold til 2015 med tkr. 5.981.

Andre driftsudgifter falder med tkr. 3.644 til tkr. 4.136. Den primære årsag er en betaling i 2015 til Indskydergarantifonden på tkr. 2.759 og derudover var 2015 belastet af udgifter forbundet med en omfattende ombygning af bankens hovedkontor, samt udgifter i forbindelse med midlertidig placering af medarbejderne i Qaqortoq, hvor en gennemgribende renovering af filialen stod på.

Udvalgte Hoved- og nøgletal (tal ikke revideret)

(1.000 kr.)	4.kvt. 2016	3.kvt. 2016	2.kvt. 2016	1.kvt. 2016	4.kvt. 2015	3.kvt. 2015	2.kvt. 2015	1.kvt. 2015
Nettorente- og gebyrindtægter	74.514	73.383	71.972	69.891	70.398	71.639	70.439	71.698
Omkostninger og afskrivninger	39.964	38.268	36.817	39.275	39.782	37.512	37.458	38.592
Andre driftsindtægter	1.191	1.245	1.121	1.297	2.213	1.205	1.144	1.440
Resultat før kursreguleringer og nedskrivninger	35.741	36.360	36.276	31.913	32.829	35.332	34.125	34.546
Kursreguleringer	-2.779	1.399	-5.150	-6.369	-4.001	-2.906	268	-4.136
Nedskrivning på udlån m.v.	2.036	2.997	4.875	4.063	5.011	4.687	4.558	5.176
Resultat før skat	30.926	34.762	26.251	21.481	23.817	27.739	29.835	25.234

Resultat før kursreguleringer og nedskrivninger er dermed steget tilfredsstillende med tkr. 3.458 til tkr. 140.290 i forhold til 2015. Dermed ender resultat før kursreguleringer og nedskrivninger i den øvre ende af det ved årets start udmeldte interval på kr. 125 - 145 mio. Isoleret set viser fjerde kvartal 2016 et resultat før kursreguleringer og nedskrivninger på tkr. 35.741 mod tkr. 32.829 i samme periode i 2015 og

LEDELSESBERETNING FOR ÅRET 2016

bekræfter dermed den positive udvikling der har været i basisdriften igennem året.

Kigger man isoleret på fjerde kvartal så udgør nettorenteindtægterne tkr. 52.618 mod tkr. 50.050 i samme periode i 2015. Gebyrer og provisionsindtægterne ligger også højere sammenlignet med fjerde kvartal 2015 med tkr. 22.413 mod tkr. 21.202. De samlede omkostninger ligger på niveau med samme periode i 2015 og nedskrivninger og hensættelser er tkr. 2.974 lavere i fjerde kvartal 2016 end i fjerde kvartal 2015. Alt i alt en meget positiv udvikling, hvor resultat før skat udgør tkr. 30.926 mod tkr. 23.818 i 2015.

Kursregulering på værdipapirer og valuta udgør for hele året et tab på tkr. 12.899 mod et tab på tkr. 10.775 i 2015. Kursreguleringen fordeler sig med et tab på bankens beholdning af obligationer på tkr. 14.103, bl.a. p.g.a. "automatisk kurstab", som følge af nulrente-miljøet. På bankens beholdning af aktier ses et kurstab på tkr. 1.704. I andet kvartal 2016 måtte banken bogføre et kurstab på bankens beholdning af aktier i Sparinvest Holding A/S på tkr. 5.420, mens der er kursgevinster på øvrige aktier.

Nedskrivninger på udlån m.v. udgør tkr. 13.971, efter et fald på tkr. 5.461 i forhold til 2015. De samlede nedskrivninger er dermed, som forventet faldet og udgør beskedne 0,3% af bankens udlån og garantier.

Resultat før skat viser herefter tilfredsstillende tkr. 113.420 mod tkr. 106.625 i 2015. Resultatet forrefter primo-egenkapitalen før skat og efter udbytte med 13,4% p.a.

Skat er beregnet med 31,8 % af resultatet før skat reguleret for ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede udgifter. Resultatet udgør herefter tkr. 77.391 i 2016.

Balance og egenkapital

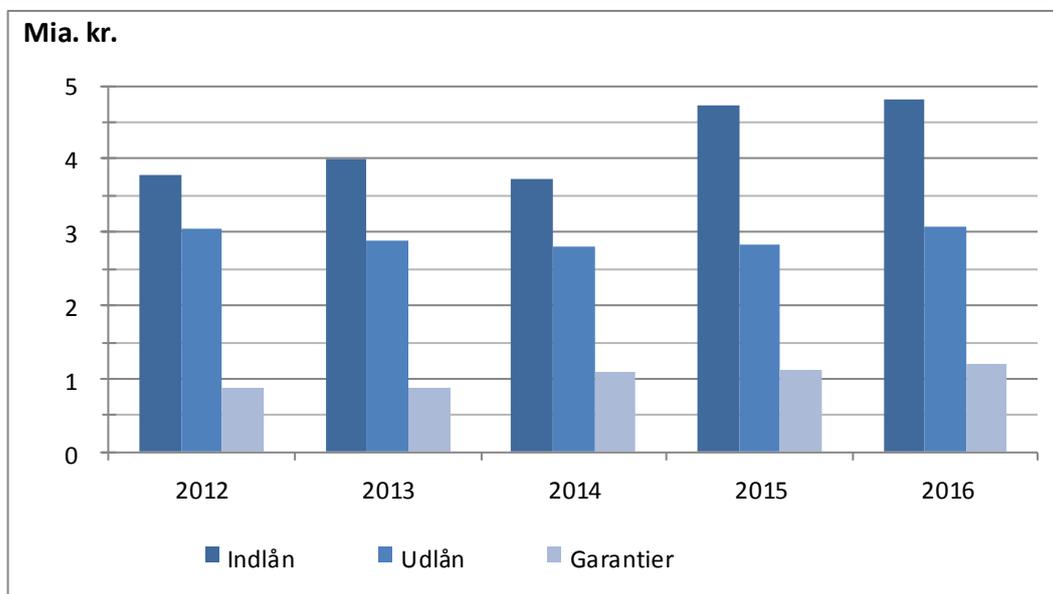
GrønlandsBANKENS balance udgør tkr. 5.911.496 hvilket er en stigning på tkr. 65.046 i forhold til 2015. Indlån har været på et meget højt niveau i 2016 og udgør ultimo 2016 tkr. 4.822.362 hvilket er en stigning på tkr.80.885. Banken havde dog forventet at indlånet ville falde til et lavere niveau hen over 2016. Den altovervejende del af bankens indlån er anfordringsmidler.

Udlån er i løbet af 2016 steget meget tilfredsstillende med tkr. 251.289 til tkr. 3.073.861 eller 8,9%. Stigningen er dog primært sket i fjerde kvartal og har dermed ikke påvirket indtjeningen i væsentlig grad i 2016.

Garantier er steget tilfredsstillende med tkr. 93.695 til tkr. 1.216.537.

Indlån, udlån og garantier er dermed alle på højeste niveau i GrønlandsBANKEN og det samlede forretningsomfang udviser herefter en yderst tilfredsstillende stigning på tkr. 425.869 til det hidtil højeste på tkr. 9.112.760.

LEDELSESBERETNING FOR ÅRET 2016

Udvikling i forretningsomfang

Egenkapitalen er opgjort til tkr. 926.210 mod tkr. 914.282 ved udgangen af 2015. Aktiekapitalen udgør tkr. 180.000. Banken har ikke hybrid eller anden ansvarlig lånekapital.

Kapitalprocenten er beregnet til 21,2 mod 20,8 i 2015.

Usikkerhed ved indregning og måling

De væsentligste usikkerheder ved indregning og måling knytter sig til nedskrivninger på udlån, hensættelser på garantier, værdiansættelse af finansielle instrumenter samt ejendomme. Ledelsen vurderer, at usikkerheden ved regnskabsaflæggelsen for 2016 er på et niveau, der er forsvarligt og uændret i forhold til tidligere år.

Finansielle risici

GrønlandsBANKEN er eksponeret over for forskellige finansielle risici, som styres på forskellige niveauer i organisationen. Bankens finansielle risici udgøres af:

Kreditrisiko: Risiko for tab som følge af, at debitorer eller modparter misligholder indgåede betalingsforpligtelser.

Markedsrisiko: Risiko for tab som følge af, at dagsværdien af finansielle instrumenter og afledte finansielle instrumenter fluktuerer som følge af ændringer i markedspriser. GrønlandsBANKEN henregner tre typer risici til markedsrisikoområdet: renterisiko, valutarisiko og aktierisiko.

Likviditetsrisiko: Risiko for tab som følge af, at finansieringsomkostningerne stiger uforholdsmæssigt meget, risikoen for at banken forhindres i at opretholde den vedtagne forretningsmodel som følge af manglende finansiering/funding eller ultimativt risikoen for, at banken ikke kan honorere indgåede betalingsforpligtelser ved forfald som følge af manglende finansiering/funding.

Operationel risiko: Risiko for at banken helt eller delvist må tage økonomiske tab som følge af utilstrækkelige eller uhensigtsmæssige interne procedurer, menneskelige fejl, IT-systemer mm.

LEDELSESBERETNING FOR ÅRET 2016

Kapitalgrundlag

GrønlandsBANKEN skal i henhold til lovgivningen have et kapitalgrundlag, der understøtter risikoprofilen. GrønlandsBANKEN opgør kredit- og markedsrisikoen efter standardmetoden og operationel risiko efter basisindikatormetoden. Det er fortsat bankens vurdering, at der ikke er behov for at anvende mere avancerede metoder. Hvad angår risikostyring henvises til note 2.

I henhold til lov om finansiel virksomhed skal bestyrelsen og direktionen sikre, at banken har et tilstrækkeligt kapitalgrundlag. Det tilstrækkelige kapitalbehov er den kapital, der efter ledelsens vurdering som minimum skal til for at dække alle risici.

Opgørelsen af det individuelle solvensbehov er baseret på bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov og på Finanstilsynets vejledning herom. Banken har på baggrund af det beregnede kapitalkrav opgjort en overdækning på tkr.446.417, som udgør forskellen mellem det nuværende kapitalkrav (solvensbehov) og den faktiske kapital (kapitalprocent).

Det er ledelsens vurdering, at kapitalen er tilstrækkelig til at dække den risiko, der er forbundet med bankens aktiviteter.

Banken opgør det individuelle solvensbehov med udgangspunkt i den såkaldte 8+ model. Opgørelsesmetoden ved denne model tager udgangspunkt i 8 % og hertil kommer eventuelle tillæg, der blandt andet beregnes for kunder med finansielle problemer.

GrønlandsBANKEN lever fuldt op til kravene, hvorfor årsregnskabet aflægges som going-concern.

GrønlandsBANKENS opgjorte kapital- og solvensbehov efter 8+ model

I 1.000 kr.	2016		2015	
	Kapitalbehov	Solvensbehov	Kapitalbehov	Solvensbehov
Søjle I-kravet	324.152	8,0 %	325.659	8,0 %
Kreditrisiko	65.587	1,6 %	68.123	1,7 %
Markedsrisiko	12.212	0,3 %	14.169	0,4 %
Operationel risiko	5.500	0,1 %	5.500	0,1 %
Øvrig risiko	3.600	0,1 %	9.038	0,2 %
Kapital- og solvensbehov	411.051	10,1 %	422.489	10,4 %

Der henvises til GrønlandsBANKENS hjemmeside for en beskrivelse og uddybning af opgørelsesmetoden af det opgjorte kapital- og solvensbehov for 2016. Der henvises endvidere til bankens redegørelse om risikostyring 2016 på <http://www.banken.gl/redegorelse/>

Ordinært besøg af Finanstilsynet

Finanstilsynet har været på ordinær inspektion i GrønlandsBANKEN i juni måned 2016. Tilsynets besøg gav ikke anledning til yderligere nedskrivninger eller hensættelser og ingen ændringer i bankens værdiansættelser udover hvad banken har identificeret og medregnet i første og andet kvartal. Der blev givet enkelte administrative påbud, som allerede er indarbejdet i bankens forretningsgange. Finanstilsynets redegørelse er offentliggjort på <https://www.banken.gl/da/om-os/investor/finanstilsynets-redegoerelser.aspx>

LEDELSESBERETNING FOR ÅRET 2016

Likviditet

GrønlandsBANKEN har et komfortabelt indlånsoverskud med en likviditet efter det nuværende § 152 nøgletal på 193,6 % ultimo 2016, svarende til tkr. 1.901.867. Bankens funding baseres alene på indlån.

Frem til 2018 indføres der nye regler for likviditetsstyringen, liquidity coverage ratio (LCR) for kreditinstitutter. LCR er et minimumskrav i forholdet mellem kortfristede aktiver og passiver, der skal sikre en tilfredsstillende likviditetsgrad. LCR-nøgletallet i 2018 skal udgøre mindst 100 % for ikke SIFI-institutter. For SIFI-institutter gælder at dækningen allerede pr. 1. oktober 2015 skal være på 100 %.

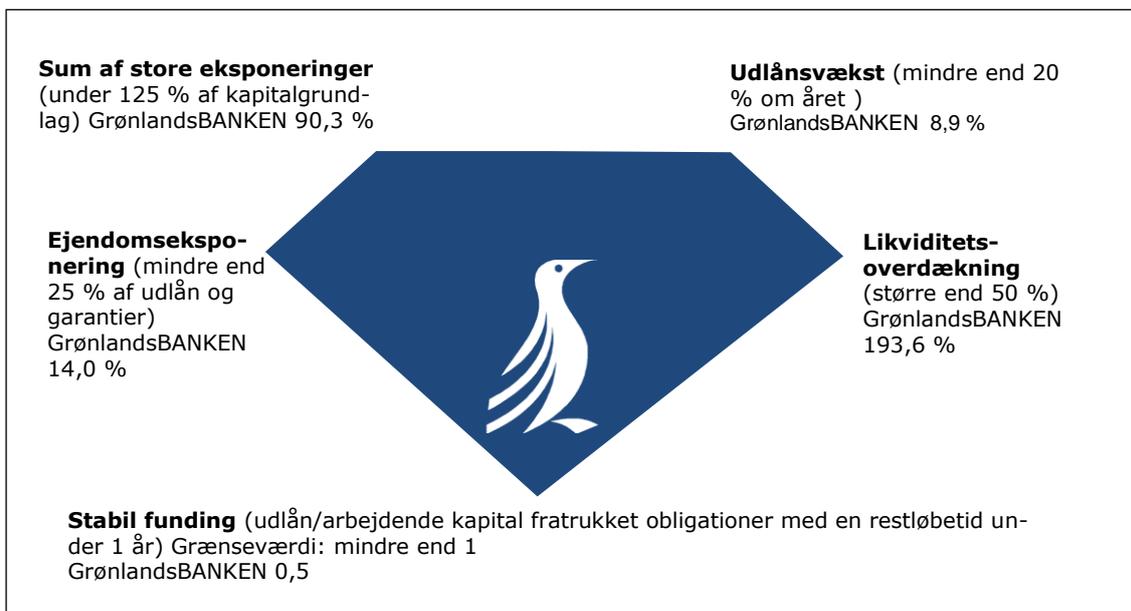
Da GrønlandsBANKEN forventer en SIFI-udpegning i løbet af 2017, ønsker banken allerede nu at følge samme regler som gælder for SIFI-institutter. Banken havde ved udgangen af 2016 et LCR-nøgletal på 207,4 % og opfylder dermed allerede LCR-kravet efter fuld indfasning.

For danske pengeinstitutter afløste LCR-nøgletallet pr. 31. december 2016 § 152-lovkravet, hvor dette krav lovmæssigt blev udfaset. For Grønland og Færøernes vedkommende er likviditetskravet i medfør af § 152, stk. 1-3, i lov om finansiel virksomhed dog fortsat gældende.

Tilsynsdiamanten

GrønlandsBANKEN har forholdt sig til pejlemærkerne i Finanstilsynets tilsynsdiamant. Diamanten angiver fem pejlemærker for pengeinstitutvirksomhed, og det er bankens mål at leve op til disse. Ved udgangen af 2016 ligger GrønlandsBANKEN indenfor samtlige grænseværdier i tilsynsdiamanten.

Bankens forretningsmodel fastlægger, at summen af store eksponeringer ikke bør overstige 100 % af kapitalgrundlaget. Summen af store eksponeringer udgør 90,3 % ved udgangen af 2016, heraf udgør 32,9 %, eksponeringer med sektorejede selskaber eller offentligt ejede selskaber. Summen af store eksponeringer forventes reduceret i 2017. 1. januar 2018 ændres pejlemærket for opgørelse af store eksponeringer. GrønlandsBANKEN overholder allerede i dag det nye pejlemærke.

LEDELSESBERETNING FOR ÅRET 2016

Aktionærer

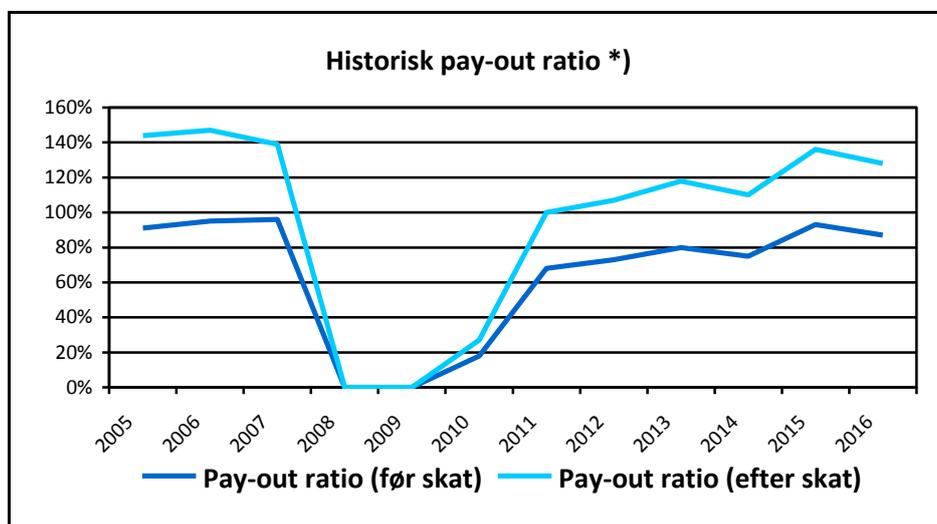
GrønlandsBANKENS overordnede finansielle mål er at realisere et konkurrencedygtigt afkast til aktionærerne.

Kursen på GrønlandsBANKENS aktier er i løbet af 2016 faldet fra kurs 625 til 614, mens der i året er udbetalt udbytte på kr. 55 pr. aktie. GrønlandsBANKEN indstiller til generalforsamlingen, at udbyttebetalingen for 2016 bliver som i de foregående fire år, således der udbetales kr. 55 pr. aktie eller i alt kr. 99 mio. Det skal bemærkes at der i Grønland gives skattemæssigt fradrag for udbytte til det udbyttebetalende selskab.

Ved årets udgang havde GrønlandsBANKEN 2.833 aktionærer og heraf er 969 bosiddende i Grønland. Seks aktionærer har meddelt aktiebesiddelser over 5 % i henhold til aktieselskabslovens § 28a jf. note 21.

Udbyttepolitik

GrønlandsBANKEN har en målsætning om, løbende at udlodde udbytte til sine aktionærer afpasset bankens forventede drift- og balanceudvikling, skattemæssig optimering, regulatoriske krav til kapital og aktionærernes forventning om cash-flow. Det er indtil videre bestyrelsens mål, at GrønlandsBANKENS kapitalprocent er ca. 8-10 %-point over bankens individuelle solvensbehov. På grund af forventning om SIFI-udpegning i løbet af 2017, vurderer bestyrelsen at en overdækning på 11,1 er acceptabel, indtil nye krav er implementeret og et nyt kapitaloverdækningsmål kan vurderes. Det er dog bestyrelsens klare vurdering at bankens nuværende solvens også efter en SIFI-udpegning vil være tilfredsstillende.

*) Iht. grønlandsk skattelovgivning er udlodning af udbytte fuldt fradragsberettiget

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Forventet udvikling 2017

Negativ udvikling i BNP i Grønland i perioden 2012-2014 blev efterfuldt af en konjunkturvending i 2015 og yderligere en relativt kraftig konjkturopgang i 2016, primært drevet af øgede fiskemængder og gode fi-

LEDELSESBERETNING FOR ÅRET 2016

skepriser. Sidst på året har banken mærket den øgede aktivitet, hvilket har medført en pæn stigning i udlån og garantier. I 2017 forventes yderligere en mindre stigning i BNP, der også vil påvirke bankens kunder.

Med en forventning om et gennemsnitligt højere udlån og et faldende indlån i 2017, en forbedret indlånsrentemarginal og forventning om et fortsat ekstremt lavt renteniveau og faldende obligationsrenteindtægter forventes de samlede indtægter at udvise en mindre stigning i.f.t. 2016.

De samlede omkostninger inkl. afskrivninger forventes at stige i 2017 på grund af højere IT- og udviklingsomkostninger og endelig er der forventede omkostninger til markering af GrønlandsBANKENS 50 års jubilæum i 2017.

På baggrund af kundernes mulighed for fra 2017 at etablere skattebegünstiget pensionsopsparing i pengeinstitutter forventer banken et stigende forretningsomfang på dette væsentlige område. Med forventning om en langsom opbygning af pensionsområdet og afledte omkostninger til etablering af rådgivningssystemer, undervisning m.m. forventes området endnu ikke i 2017 at bidrage væsentligt til bankens indtjening.

Det er bankens vurdering, at boniteten i låneporteføljen er tilfredsstillende. Nedskrivninger på udlån forventes derfor fortsat på et moderat til lavt niveau.

På baggrund af det lave renteniveau må der forventes kurstab på bankens obligationsbeholdning.

Resultat før kursreguleringer og nedskrivninger forventes herefter i niveauet kr. 125 – 145 mio.

Banken og samfundet

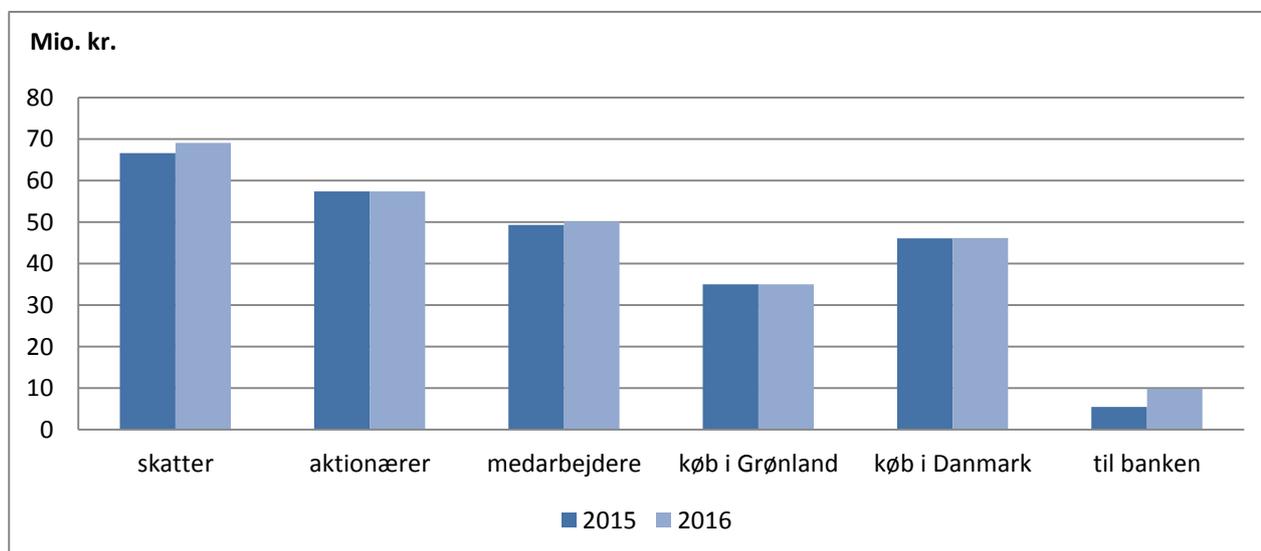
De daglige forretninger i årets løb med bankens kunder har tilført indtægter på i alt kr. 268 mio. mod kr. 260 mio. i 2015. Indtægterne er opgjort som summen af nettorente- og gebyrindtægter, andre driftsindtægter, kursregulering og med fradrag af nedskrivninger på udlån.

Grønlands Selvstyre og kommunerne modtager selskabsskat, udbytteskat og skat af personalelønninger. Medarbejderne har modtaget løn og pensionstillæg m.v. med fradrag af A-skat. De indkøb, banken foretager hos danske leverandører er overvejende it-serviceydelser hos Bankens EDB-central og Nets.

GrønlandsBANKEN yder et ikke uvæsentligt samfundsbidrag ved de senere år, at have bidraget med skattebetalinger på knapt kr.70 mio. pr. år.

Nedenstående viser udviklingen i betalte skatter, nettoudbytte til aktionærerne, løn mv. til medarbejderne, bankens konsolidering, samt indkøb foretaget i henholdsvis Grønland og Danmark.

LEDELSESBERETNING FOR ÅRET 2016

Kunder

Banken er en professionel samarbejdspartner for erhvervsvirksomheder i hele Grønland. Den løbende kontakt med kunderne sker fra og til kunderådgiverne i erhvervsafdelingen i Nuuk. Det er de samme rådgivere, der - gennem jævnlige rejser til kystbyerne - har det nødvendige lokale kendskab til erhvervsbetingelserne i den pågældende by. Kunderådgiveren er også bindeleddet til bankens specialistfunktioner.

Som supplement til den personlige rådgivning tilbydes erhvervsvirksomhederne en række selvbetjeningssystemer, hvoraf det mest anvendte er Netbank Erhverv. Banken har Lync (Skype) på hver enkelt arbejdsplads i erhvervsafdelingen, der anvendes til at holde videomøder med erhvervs kunderne på kysten.

Privatkunderne anvender i stadig stigende omfang de elektroniske servicetilbud. Især brugen af Netbank og Mobilbank er udbredt.

Medio 2016 gennemførte banken en betydelig digitalisering af en række processer for bankens kunder. Det har åbnet op for nye måder for, hvordan den enkelte kunde kan kontakte sin rådgiver i banken. Eksempelvis kan man nu ansøge om lån/kredit digitalt, hvorefter kundens rådgiver umiddelbart herefter kan behandle kundens ansøgning. Ligeledes kan man som kunde gennemføre bestilling af kort, oprette nye konti m.m. GrønlandsBANKEN forventer løbende at øge adgangen for kunderne via digitale kanaler.

GrønlandsBANKENS filialer i Qaqortoq og Maniitsoq blev i 2015 og 2016 gennemgribende renoveret. Dette har blandt andet medført væsentligt bedre muligheder for diskret rådgivning, og samtidig har vi fået mere lyse og venlige ekspeditionsområder. Det er vort indtryk, at kunderne har taget godt imod de forbedrede forhold. Alle bankens afdelinger er således gennem de sidste ca. 5 år blevet totalrenoveret.

Banken har fortsat stor fokus på kundernes vurdering af bankens tilgængelighed og vil her i 2017 åbne op for en øget mulighed for at kunne mødes med banken udenfor sædvanlig åbningstid.

LEDELSESBERETNING FOR ÅRET 2016

GrønlandsBANKEN ønsker at blive betragtet som Hele Grønlands Bank, og det er derfor særdeles positivt, at kunderne i vid udstrækning vurderer at vor tilstedeværelse på kysten gør en positiv forskel for det enkelte lokalområde.

GrønlandsBANKEN har stor fokus på kundernes tilfredshed, som hvert år måles i en kundetilfredshedsundersøgelse. På den baggrund iværksættes tiltag hvor kunderne mener at banken kan gøre det bedre. Det generelle billede er en høj kundetilfredshed.

Medarbejdere

Medarbejderne er bankens ansigt udadtil, og det er medarbejderen, der i hverdagen skaber og fastholder det nære forhold til bankens kunder.

GrønlandsBANKEN har stor fokus på kompetenceudvikling via elevuddannelse, trainee forløb, efteruddannelse, lederudvikling og ved "on the job training".

GrønlandsBANKEN finder det vigtigt at sikre rekruttering af bankfaglig arbejdskraft og den 1. august 2016 blev 8 finanselever færdige med deres uddannelse. Heraf var fire fra hovedkontoret og fire fra filialerne.

Udover selve elevuddannelsen har banken stor succes med oprettelse af trainee stillinger til unge med en baggrund som finansøkonom. Indtil nu er fem trainees uddannet til rådgivere. En trainee på markedsføringsområdet blev ligeledes færdiguddannet i 2016.

I 2016 er det lykkedes at holde 98,1 % af stillingerne i banken besat gennem aktivt HR-arbejde, relevante online medier, samt et vedvarende fokus på medarbejderudvikling.

Ved udgangen af 2016 var det samlede medarbejderantal 115. Gennemsnitsalderen er godt 48 år og gennemsnitsancienniteten 10 år og 5 mdr. Der er 81 kvinder og 34 mænd ansat. Af den samlede medarbejderstab har 79 en finansiell eller længerevarende videregående uddannelse.

I 2017 iværksættes et stærkere fokus på medarbejderudviklingen i forhold til bankens strategiske retning og behov for medarbejderkompetencer og medarbejderfokus.

Samarbejdspartnere

GrønlandsBANKEN er en full-service bank i Grønland. Gennem samarbejdsaftaler med de bedste aktører indenfor finansielle IT-systemer, realkredit, forsikring, betalingsformidling, pension og investering ønsker banken til stadighed at tilbyde et bredt, fleksibelt og konkurrencedygtigt produktudbud.

GrønlandsBANKEN deltager i den danske og internationale betalingsinfrastruktur.

I henhold til en servicekontrakt med Grønlands Selvstyre medvirker banken til at sikre, at det af Selvstyret ønskede serviceniveau for betalingsformidling er etableret de steder i Grønland, hvor der ikke er kommerciel baggrund for etablering af bankfilialer.

På baggrund af Inatsisartut's vedtagelse af lov om pensionsopsparing, der muliggør etablering af skattebegünstiget pensionsopsparing i pengeinstitutter, forventer GrønlandsBANKEN at etablere et fuldt pensionskoncept til bankens kunder, herunder forsikringsmuligheder og mulighed for direkte investering og via puljer. Konceptet etableres i samarbejde med dansk pensionsforsikringsleverandør og bankens

LEDELSESBERETNING FOR ÅRET 2016

samarbejdspartnere på investeringsområdet.

Bestyrelse og direktion

Der skal oplyses om de ledelseshverv, som bankens bestyrelsesmedlemmer og direktion beklæder i andre erhvervsdrivende virksomheder. Der henvises til note 32.

Politik for samfundsansvar

"Udgangspunktet for Grønlandsbankens samfundsansvar (CSR indsats) er at skabe fælles værdi for samfundet og virksomheden. Gennem bankens forretningsmæssige aktiviteter og CSR indsatser vil vi understøtte en bæredygtig udvikling i Grønland og bidrage til, at Grønland når de nye globale udviklingsmål (Sustainable Development Goals) til gavn for samfundet og for GrønlandsBANKEN.

Et væsentligt element heri er at leve op til vores grundlæggende samfundsansvar, som Grønlands største bank og Hele Grønlands Bank, ved at sikre en balance mellem udvikling, vækst og stabilitet i det grønlandske samfund.

Fokusområde: Finansiell forståelse

*Med udgangspunkt i vores interessenters krav og forventninger og bankens strategiske mål har vi udvalgt et overordnet fokusområde for vores CSR indsats, nemlig at skabe **finansiell forståelse**.*

At skabe finansiell forståelse hos den enkelte kunde, virksomhed eller borger åbner muligheder og giver indsigt til at træffe de bedste valg. Dette princip er grundlæggende i vores rådgivning. Hvor muligt og relevant vil vi indgå partnerskaber med det offentlige, andre virksomheder, organisationer og foreninger med samme interesser.

Som understøttelse af vores indsats for at skabe finansiell forståelse vil vi arbejde med at udvide tilgængeligheden af vores rådgivning og lånefinansiering uden for vores primære markedsområde, herunder at stille vores viden til rådighed for at skabe finansiell forståelse.

Inddragelse af medarbejdere

Vi ønsker at inddrage vores medarbejdere bredt i indsatsen for at skabe finansiell forståelse og støtte op om andre CSR-relaterede projekter, ved at muliggøre at medarbejderne kan arbejde på CSR projekter i arbejdstiden indenfor nærmere definerede rammer.

Vores forpligtelser

GrønlandsBANKEN har som underskriver af UN Global Compact tiltrådt ti principper for ansvarlig virksomhedsdrift med fokus på menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og kampen mod korruption. Vi vil aktivt håndtere vores forpligtelse om at respektere de ti principper, herunder vores forpligtelse om at håndtere menneskerettigheder efter FNs Retningslinjer for erhvervsliv og menneskerettigheder, navnlig i forhold til vores kunder, ansatte og det grønlandske samfund.

Vores forventninger til andre

Vi forventer at vores ansatte, samarbejdspartnere, leverandører og øvrige forretningsrelationer overholder den til enhver tid gældende lovgivning, samt respekterer de internationalt anerkendte principper for UN Global Compact og tilstræber, at de i deres virke forventer samme standard af andre. Såfremt disse principper ikke respekteres, vil vi gennem dialog forsøge at finde de nødvendige løsninger, men forbeholder os muligheden for at afslutte samarbejdet.

LEDELSESBERETNING FOR ÅRET 2016

Dialog og adgang

For at sikre at banken lever op til vores målsætninger, vil vi løbende måle vores indsats og rapporterer om denne i vores årsrapport og på vores hjemmeside, for at sikre, at vores interessenter har adgang til information om bankens CSR indsats. Samtidig har vi en række procedurer der sikrer, at vi løbende får input fra vores interessenter som kan påvirke vores handlinger og indsatser.”

CSR i det daglige

Ovenstående er uddrag af GrønlandsBANKENS politik for samfundsansvar. I tilknytning hertil er der udarbejdet en strategi og handlingsplan for de kommende års aktiviteter. Det overordnede ansvar for bankens samfundsindsats er forankret hos administrationsdirektøren.

GrønlandsBANKENS Lovpligtige redegørelse for samfundsansvar jf. bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. § 135 og 135 a, findes på bankens hjemmeside <http://www.banken.gl/samfundsansvar/>

Bestyrelsevaluering

GrønlandsBANKENS bestyrelse foretager hvert år en bestyrelsevaluering med ekstern bistand. Bestyrelseevalueringen danner baggrund for en bedømmelse af flere forhold i bestyrelsen; arbejdsformen, samarbejdet internt og med direktionen, formandens mødetilrettelæggelse, samt kvaliteten af bestyrelsesmaterialet. Den seneste evaluering var på et højt niveau og fastslog, at bestyrelsen benytter hinandens viden til at sikre sig indsigt i specielle forhold. Derudover blev det konkluderet, at der er en god samlet kompetencesammensætning i bestyrelsen i forhold til bankens forretningsmodel.

Corporate governance – og lovpligtig redegørelse for virksomhedsledelse

Det er GrønlandsBANKENS mål, til enhver tid og i videst muligt omfang, at følge anbefalingerne. Corporate Governance redegørelsen kan findes på bankens hjemmeside <http://www.banken.gl/godselskabsledelse/>

Politik og måltal for det underrepræsenterede køn

Grønlandsbankens bestyrelse vedtog i august 2013 "Politik og måltal for det underrepræsenterede køn". Den kønsmæssige fordeling blandt bankens generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer udgør ultimo 2016 henholdsvis 17 % kvinder og 83 % mænd. Det er bestyrelsens reviderede mål, at andelen af kvindelige generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer senest i 2020, skal øges til 33 %.

På øvrige ledelsesniveauer er det bankens overordnede mål at tilvejebringe og vedligeholde en passende lige fordeling af mænd og kvinder i ledelsen. Bankens medarbejdere skal uanset køn opleve, at de har samme muligheder, for karriere og lederstillinger. Andelen af ledere ultimo 2016 er fordelt med 50 % kvinder og 50 % mænd. Det er bankens mål at andelen af ledere med det underrepræsenterede køn til enhver tid skal fastholdes på mindst 40 %.

Revisions- og risikoudvalg

Revisions- og risikoudvalget består af den samlede bestyrelse, hvorfor det er fundet mest hensigtsmæssig at bevare den samme struktur, som i bestyrelsen således bestyrelsesformanden også er formand for revisions- og risikoudvalget.

LEDELSESBERETNING FOR ÅRET 2016

Revisions- og risikoudvalgets opgaver omfatter i al væsentlighed overvågning af:

- regnskabsafslæggelsesprocessen
- om bankens interne kontrolsystem og risikosystemer fungerer effektivt
- bankens risikoprofil
- den lovpligtige revision af årsrapport
- kontrol med revisors uafhængighed

I den forbindelse er bankens kontrolmiljø for opgørelse af de væsentlige regnskabsmæssige skøn gennemgået og vurderet.

Udvalget mødes umiddelbart forud for bestyrelsesmøderne.

Det skal bemærkes, at Grønland ikke er omfattet af de danske regler om nedsættelse af revisionsudvalg, men at reglerne i praksis følges.

Kommissorium for revisions- og risikoudvalg findes her <http://www.banken.gl/revisionsogrisikoudvalg/>

Vederlagsudvalg

Vederlagsudvalget består af bestyrelsens formand, næstformand og et medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem.

Vederlagsudvalget fastlægger bl.a. vederlagspolitikken som godkendes af generalforsamlingen.

Kommissorium for vederlagsudvalg findes her <http://www.banken.gl/vederlagsudvalg/>

Nomineringsudvalg

Nomineringsudvalg består af bestyrelsens formand og næstformand.

Udvalget har i 2016 arbejdet med beskrivelse, sammensætning og evaluering af direktionens og bestyrelsens kompetencer, samt indstilling af kandidater til valg til bestyrelsen. Det er bankens vurdering at bestyrelsens sammensætning afspejler mangfoldighedspolitikken målsætning.

Kommissorium for nomineringsudvalget findes her <http://www.banken.gl/nomineringsudvalg/>

Antal møder i 2016 og mødedeltagelse for bestyrelse og alle tre udvalg kan ses her:

https://www.banken.gl/media/534545/Moedeoversigt-2016_DK.pdf

LEDELSESPÅTEGNING

Bestyrelsen og direktionen har i dag behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016 for GrønlandsBANKEN, aktieselskab.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Årsrapporten er herudover udarbejdet i overensstemmelse med danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af bankens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af bankens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i bankens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som banken kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Nuuk, den 28. februar 2017

Direktion

Martin Birkmose Kviesgaard

Bestyrelse

Gunnar í Liða
formand

Kristian Frederik Lennert
næstformand

Frank Olsvig Bagger

Anders Jonas Brøns

Christina Finderup Bustrup

Allan Damsgaard

Lars Holst

Yvonne Jane Poulsen Kyed

Arne Ilannguaq Guldman Petersen

REVISIONSPÅTEGNING

Den uafhængige revisors erklæringer

Til kapitalejerne i GrønlandsBANKEN

Påtegning på årsregnskabet

Vi har revideret årsregnskabet for GrønlandsBANKEN, Aktieselskab for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016, der omfatter resultat- og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle virksomheder.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge grønlandsk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for bankens udarbejdelse og aflæggelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af bankens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af bankens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016, samt af resultatet af bankens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber.

REVISIONSPÅTEGNING

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiel virksomheds krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Nuuk, den 28. februar 2017

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Cvr.nr. 33963556

Jens Ringbæk

Statsautoriseret revisor

REVISIONSPÅTEGNING

Intern revisions erklæringer

Påtegning på årsregnskabet

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet for Grønlandsbanken, Aktieselskab giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber.

Den udførte revision

Vi har revideret årsregnskabet for Grønlandsbanken, Aktieselskab for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. samt finansielle koncerner, efter internationale standarder om revision vedrørende planlægning og udførelse af revisionsarbejdet og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning.

Vi har planlagt og udført revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Vi har deltaget i revisionen af alle væsentlige og risikofyldte områder.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomheds krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Nuuk, den 28. februar 2017

Kristian Thorgaard Sørensen
Revisionschef

(1.000 kr.)

RESULTATOPGØRELSE

Noter	2016	2015	
3	Renteindtægter	212.965	215.458
4	Negative renteindtægter	-11.783	-8.719
5	Renteudgifter	2.611	4.531
6	Positive renteudgifter	+ 2.953	0
	Netto renteindtægter	201.524	202.208
	Udbytte af aktier m.v.	3.634	497
7	Gebyrer og provisionsindtægter	85.879	83.441
	Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	1.277	1.972
	Netto rente- og gebyrindtægter	289.760	284.174
8	Kursreguleringer	-12.899	-10.775
	Andre driftsindtægter	4.854	6.002
9, 10	Udgifter til personale og administration	144.207	139.414
	Af- og nedskrivninger på materielle aktiver	5.981	6.150
	Andre driftsudgifter	4.136	7.780
13	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	13.971	19.432
	Resultat før skat	113.420	106.625
11	Skat	36.029	33.899
	Årets resultat	77.391	72.726
Forslag til resultatdisponering			
	Årets resultat	77.391	72.726
	Skatteværdi af afsat udbytte	31.482	31.482
	I alt til disposition	108.873	104.208
	Foreslået udbytte	99.000	99.000
	Henlagt til egenkapitalen	9.873	5.208
	I alt anvendt	108.873	104.208

(1.000 kr.)

TOTALINDKOMSTOPGØRELSE

2016

2015

Totalindkomstopgørelse

Årets resultat	77.391	72.726
Anden totalindkomst:		
Værdiregulering af ejendomme	3.013	-1.170
Skat af værdiregulering af ejendomme	- 958	372
Anden totalindkomst efter skat	2.055	-798
Årets totalindkomst	79.446	71.928

(1.000 kr.)		BALANCE (ultimo året)	
Noter		2016	2015
	Kassebeholdning og anfordringstilgodeh. hos centralbanker	153.750	336.618
12	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.371.201	1.454.983
13	Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	3.073.861	2.822.572
14	Obligationer til dagsværdi	925.514	835.754
15	Aktier m.v.	86.281	84.750
16	Grunde og bygninger i alt, domicilejendomme	197.128	194.709
17	Øvrige materielle aktiver	7.443	8.036
	Andre aktiver	93.401	106.225
	Periodeafgrænsningsposter	2.917	2.803
	Aktiver i alt	5.911.496	5.846.450
18	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	21.238	45.572
19	Indlån og anden gæld	4.822.362	4.741.477
	Aktuelle skatteforpligtelser	4.107	2.769
	Andre passiver	61.162	67.530
	Periodeafgrænsningsposter	4.796	5.096
	Gæld i alt	4.913.665	4.862.444
	Hensættelser til pensioner og lignende forpligtelser	245	0
20	Hensættelser til udskudt skat	55.823	55.060
	Hensættelser til tab på garantier	8.994	7.620
	Andre hensatte forpligtelser	6.559	7.044
	Hensatte forpligtelser i alt	71.621	69.724
	Egenkapital		
21	Aktiekapital	180.000	180.000
	Opskrivningshenslæggelser	17.446	15.207
	Overført overskud	661.246	651.557
	Foreslået udbytte	99.000	99.000
	Skatteværdi af foreslået udbytte	-31.482	-31.482
	Egenkapital i alt	926.210	914.282
	Passiver i alt	5.911.496	5.846.450
1	Anvendt regnskabspraksis		
2	Finansielle risici og politikker		
22-32	Øvrige noter		

EGENKAPITALOPGØRELSE

(1.000 kr.)

	Aktie- kapital	Opskriv- nings- henlæg- gelser	Overført overskud	Foreslået udbytte netto	Egenkapital i alt
Egenkapital 01. januar 2015	180.000	16.547	645.807	67.518	909.872
Udbetalt udbytte	-	-	-	-99.000	- 99.000
Skatteværdi af udbetalt udbytte	-	-	-	31.482	31.482
Anden totalindkomst	-	-1.340	542	-	-798
Årets resultat	-	-	5.208	-	5.208
Foreslået udbytte	-	-	-	99.000	99.000
Skatteværdi af foreslået udbytte	-	-	-	- 31.482	-31.482
Egenkapital 31. december 2015	180.000	15.207	651.557	67.518	914.282
Egenkapital ved det foregående regn- skabs års afslutning	180.000	15.207	651.557	67.518	914.282
Udbetalt udbytte				- 99.000	- 99.000
Skatteværdi af udbetalt udbytte				31.482	31.482
Egenkapital primo 2016 efter udlodning af udbytte	180.000	15.207	651.557	0	846.764
Anden totalindkomst	-	2.239	-184	-	2.055
Årets resultat	-	-	9.873	-	9.873
Foreslået udbytte	-	-	-	99.000	99.000
Skatteværdi af foreslået udbytte	-	-	-	-31.482	-31.482
Egenkapital 31. december 2016	180.000	17.446	661.246	67.518	926.210

PENGESTRØMSOPGØRELSE

(1.000 kr.)	2016	2015
Årets resultat	77.391	72.726
Nedskrivninger på udlån	13.971	19.432
Af- og nedskrivninger på materielle aktiver	5.981	6.150
Periodeafgrænsningsposter, netto	-414	28
Skatteeffekt af fradragsret for udbytte	31.482	31.482
Årets resultat reguleret for ikke kontante driftsposter	128.411	129.818
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	-24.334	1.318
Indlån	80.885	1.001.709
Udlån	-265.259	-27.457
Anden driftskapital	157.026	-523.855
Andre passivposter	-4.091	-10.237
Ændring i driftskapital	-55.773	441.478
PENGESTRØMME FRA DRIFTSAKTIVITET	72.638	571.296
Salg af materielle anlægsaktiver	0	1.072
Køb mv. af materielle anlægsaktiver	- 4.795	-15.647
PENGESTRØMME FRA INVESTERINGSAKTIVITET	- 4.795	-14.575
Betalt udbytte	- 99.000	- 99.000
Handel med egne aktier	0	0
PENGESTRØMME FRA FINANSIERINGSAKTIVITET	- 99.000	- 99.000
ÆNDRING I LIKVIDER	-31.157	457.721
Likvider primo	1.933.024	1.475.303
Likvider ultimo	1.901.867	1.933.024
Kassebeholdning	79.713	87.048
Anfordringstilgodehavender i Danmarks Nationalbank	74.037	249.570
Indskudsbeviser i Nationalbanken	618.000	723.000
Fuldt ud sikre og likvide anfordringstilgodehavender i kreditinstitutter	287.240	201.983
Ubelånte værdipapirer	842.877	671.423
Likvider ultimo	1.901.867	1.933.024

NOTEOVERSIGT

1. Anvendt regnskabspraksis.....	44
2. Finansiell risiko og politikker og mål for styring af finansielle risici.....	52
3. Renteindtægter.....	63
4. Negative renter.....	63
5. Renteudgifter.....	63
6. Positive renteudgifter.....	63
7. Gebyrer og provisionsindtægter.....	63
8. Kursreguleringer.....	63
9. Udgifter til personale og administration.....	64
10. Revisionshonorar.....	65
11. Skat.....	65
12. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker.....	66
13. Udlån og nedskrivninger.....	66
14. Obligationer til dagsværdi.....	67
15. Aktier m.v.....	67
16. Domicilejendomme.....	67
17. Øvrige materielle aktiver.....	67
18. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker.....	68
19. Indlån og anden gæld.....	68
20. Hensættelser til udskudt skat.....	68
21. Aktiekapital.....	69
22. Kapitalopgørelse.....	70
23. Eventualforpligtelser.....	71
24. Retssager.....	71
25. Valutaeksponeringer.....	71
26. Renterisiko.....	71
27. Nærstående parter.....	72
28. Afledte finansielle instrumenter.....	73
29. Dagsværdi af finansielle instrumenter.....	76
30. Følsomhedsoplysninger.....	78
31. 5 års hoved- og nøgletal.....	79
32. Ledelseshverv.....	80

NOTER

Note 1

Anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl., Årsrapporten er herudover udarbejdet i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle selskaber.

Årsrapporten præsenteres i danske kroner og afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2015.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilfalde banken og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når banken som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå banken, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Dog indregnes værdistigninger på domicilejendomme, der ikke modsvarer tidligere værdifald, direkte i totalindkomstopgørelsen.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen, og indregning ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra det finansielle aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis det er overdraget, og banken i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten. GrønlandsBANKEN anvender ikke reglen om omklassificering af visse finansielle aktiver fra dagsværdi til amortiseret kostpris.

Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af bankens ledelse i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer, samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske.

Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå, ligesom andre vil kunne komme frem til andre skøn. De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet er angivet nedenfor.

- Nedskrivninger på udlån er foretaget i overensstemmelse med regnskabspraksis, og er baseret på en række forudsætninger som fremgår af afsnittet "Udlån og andre tilgodehavender". Så-

NOTER

fremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsaflæggelsen blive påvirket, og påvirkningen kan være væsentlig. Ændringer kan forekomme ved en ændring i praksis fra myndighedernes side, ligesom ved eventuelle ændrede principper fra ledelsen.

- Gruppevise nedskrivninger er fortsat behæftet med en vis usikkerhed. Ved opgørelse af gruppevise nedskrivninger anvender GrønlandsBANKEN en model udviklet af foreningen "Lokale Pengeinstitutter". Da modellen ikke rammer alle relevante forhold og da der fortsat er begrænset historisk datagrundlag som udgangspunkt for beregningerne, er beregningerne suppleret med et ledelsesmæssigt skønnet tillæg.
- Hensættelser til tab på garantier, hvor der er væsentlige skøn forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at der skal betales på den givne garanti.
- Noterede finansielle instrumenter, der kan være prissat på markeder med lav omsætning, hvorved der kan være en vis usikkerhed ved anvendelse af børskurserne ved måling af dagsværdi.
- Unoterede finansielle instrumenter, hvor der er væsentlige skøn forbundet med måling af dagsværdierne. Se note 15 og 29.
- For hensatte forpligtelser er der væsentlige skøn forbundet med fastlæggelse af fremtidig medarbejderomsætningshastighed, samt fastsættelse af renteforpligtelse på skattebegünstigede opsparingskonti.
- Måling af domicilejendommenes dagsværdi er ligeledes forbundet med væsentlige skøn og vurderinger, herunder forventninger til ejendommenes fremtidige afkast og de fastsatte afkastprocenter. En ændring i afkastprocent på eks. 0,5 % vil betyde en ændring i værdiansættelsen på kr. 8 mio. I forbindelse med værdiansættelsen af bankens domicilejendom i Nuuk er der anvendt forskellige kvadratmeterpriser i forhold til markedsleje og anvendelsesmuligheder.

Fastlæggelse af dagsværdi

Dagsværdien er det beløb, som et aktiv kan omsættes til, eller en forpligtelse indfries til, ved en handel under normale omstændigheder mellem kvalificerede, villige og indbyrdes uafhængige parter.

Dagsværdien af finansielle instrumenter, som der findes et aktivt marked for, fastsættes til lukkekurs på balancedagen eller, hvis en sådan ikke foreligger, en anden offentliggjort kurs, der må antages bedst at svare hertil.

For finansielle instrumenter, hvor der ikke findes et aktivt marked, fastlægges dagsværdien ved hjælp af almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker, der baserer sig på observerbare aktuelle markedsdata.

Regnskabsmæssig sikring

Banken anvender de særlige regler om regnskabsmæssig sikring for at undgå den inkonsistens, der opstår ved, at visse finansielle aktiver eller finansielle forpligtelser (de sikrede poster) måles til amortiseret kostpris, medens afledte finansielle derivater (sikringsinstrumenterne) måles til dagsværdi.

Når kriterierne for anvendelse af reglerne om regnskabsmæssig sikring er opfyldt, reguleres den regnskabsmæssige værdi af de sikrede aktiver og forpligtelser over resultatopgørelsen for dagsværdiændringer vedrørende de sikrede risici (dagsværdisikring). I banken er sikringsforholdet etableret for fast-

NOTER

forrentede udlån.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi, der som udgangspunkt er baseret på noterede markedspriser. I det omfang, der er tale om ikke noterede instrumenter, opgøres dagsværdien efter almindelige ankerkendte principper. Afledte finansielle instrumenter indregnes under andre aktiver, henholdsvis andre passiver.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatopgørelsen sammen med ændringer i værdien af det sikrede aktiv eller den sikrede forpligtelse. Øvrige ændringer indregnes i resultatopgørelsen som finansielle poster.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens lukkekurs for valutaen. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Modregning

Banken modregner tilgodehavender og forpligtelser, når banken har en juridisk ret til at modregne de indregnede beløb og samtidig har til hensigt at nettomodregne eller realisere aktivet og indfri forpligtelsen samtidig.

Resultatopgørelsen

Renter, gebyrer og provisioner

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode de vedrører. Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente af et udlån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af det finansielle instrument (udlån) under renteindtægter.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer (f.eks. etableringsgebyrer) indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Renteindtægter fra udlån, som enten er helt eller delvist nedskrevne, føres under posten "Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v." hvad angår renterne af den nedskrevne del af udlånene.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner, personaleboliger m.v. til bankens personale. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte, herunder jubilæumsgratualer indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder. Omkostninger til incitamentsprogrammer indregnes i resultatopgørelsen i det regnskabsår omkostningen kan henføres til.

Pensionsordninger

Banken har indgået en ydelsesbaseret fratrædelses-/pensionsordning for bankens direktør. I denne ordning er banken forpligtet til at betale en fastsat ydelse i en periode efter direktørens pensionering. Forpligtelser af denne type opgøres til nutidsværdi af de ydelser, som ud fra det bedst mulige skøn må forventes at skulle betales. Forpligtelsen, der optjenes over perioden 2016-2024, kan udgøre 0-24 må-

NOTER

neders løn. Se note 9.

Banken har desuden indgået bidragsbaserede pensionsordninger med alle medarbejdere. I de bidragsbaserede ordninger indbetales faste bidrag til et uafhængigt pensionsinstitut.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder indtægter af sekundær karakter i forhold til bankens aktiviteter, herunder eksterne lejeindtægter, fortjeneste og tab ved salg af bankens ejendomme.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter indeholder udgifter af sekundær karakter i forhold til bankens aktiviteter, herunder drift og vedligehold af bankens domicilejendomme samt bidrag til sektorløsninger.

Skat

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, som kan henføres til årets resultat, og i anden totalindkomst eller direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer henholdsvis i anden totalindkomst og direkte på egenkapitalen.

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst er der i Grønland fradragsret for udbytte. Den skattemæssige værdi heraf tillægges derfor egenkapitalen på tidspunktet for generalforsamlingens godkendelse af udbyttet.

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige værdier og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser.

Balancen

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker

Omfatter kassebeholdning og anfordringstilgodehavender i centralbanker og måles ved første indregning til dagsværdi og måles efterfølgende til amortiseret kostpris.

Tilgodehavender og gæld hos kreditinstitutter og centralbanker

Omfatter tilgodehavender hos kreditinstitutter samt tidsindsud i centralbanker. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker omfatter gæld til andre kreditinstitutter og centralbanker. Tilgodehavender måles til dagsværdi. Gæld måles til amortiseret kostpris.

Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris

Udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi med fradrag af stiftelsesgebyrer mv. og nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte, men endnu ikke realiserede tab.

Udlån og tilgodehavender nedskrives enten individuelt eller gruppevist. Såfremt, der på individuelt vurderede udlån konstateres en indtruffen objektiv indikation for værdiforringelse, foretages der nedskrivning til dækning af bankens tab på baggrund af forventede fremtidige betalingsrækker opstillet ud fra en vurdering af det mest sandsynlige udfald.

NOTER

For individuelle nedskrivninger anses objektiv indikation som indtruffet når

- låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter
- når banken yder låntager lempelser i vilkår, som ikke ville være overvejet, hvis ikke låntager var i økonomiske vanskeligheder
- når der er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion

Nedskrivning foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivning og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet.

Ved måling af sikkerheder i helt eller delvist udlejede erhvervsejendomme eller boligejendomme er afkastkrav en af de anvendte forudsætninger. Værdien af ejendomme fastsættes på grundlag af en vurdering af det afkastkrav, som en investor forventes at ville stille til en ejendom i den pågældende kategori. Afkastkravet på disse ejendomme ligger pt. i al væsentlighed i intervallet 6 % til 10 %. Afkastkravets størrelse afhænger blandt andet af geografi, ejendommens anvendelsesmuligheder (erhverv/beboelse), vedligeholdelsesstand samt eventuel genudlejningsrisiko og dermed risiko for tomgang mv. I de foretagne beregninger, værdiansættes sikkerhederne i overensstemmelse med Finanstilsynets praksis ud fra en pris, hvortil de antages at kunne sælges inden for kort tid (6 måneder). Som følge af sædvanlige konjunkturusikkerheder, er værdiansættelsen af sikkerhederne fortsat forbundet med usikkerhed og sikkerhederne i erhvervsejendomme er i høj grad påvirket af de aktuelle skøn over afkastkrav i ejendomsmarkedet.

For udlån, der ikke er individuelt nedskrevet, foretages en gruppevis vurdering af, om der for gruppen er indtruffet indikation for værdiforringelse/værdiforøgelse.

Den gruppevise vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med 3 grupper fordelt på én gruppe af offentlige myndigheder, én gruppe af privatkunder og én gruppe af erhvervs kunder.

Den gruppevise vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variable via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variable indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser og tvangsauktioner m.fl.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren i Danmark. Banken har derfor vurderet om modelestimerne skal tilpasses kreditrisikoen for bankens egen udlånsportefølje.

Denne vurdering har medført en tilpasning af modelestimerne til egne forhold, hvorefter det er de tilpassede estimer, som danner baggrund for beregningen af den gruppevise nedskrivning. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, som knytter sig til en given gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen. På grund af Grønlandsbankens primære markedsområde, der er forskellig fra pengeinstitutter i Danmark, er den beregnede procentuelle tabsprocent øget generelt med 25%. Ved at sammenligne med det enkelte udlåns oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko ultimo den aktuelle regnskabsperiode fremkommer det enkelte udlåns bidrag til den gruppevise nedskrivning. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem

NOTER

den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger.

Der er endvidere foretaget et ledelsesmæssigt skøn over, om de herefter beregnede modelestimer har givet anledning til yderligere korrektioner. Skønnet baseres bl.a. på konjunkturforhold mm.

Nedskrivninger på udlån føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån. I resultatopgørelsen indregnes nedskrivninger under posten "Nedskrivninger på udlån."

Obligationer til dagsværdi

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen. Udtrukne obligationer måles til nutidsværdien.

Hvis markedet for en eller flere obligationer er illikvidt, eller hvis der ikke findes en offentlig anerkendt pris, fastsætter banken dagsværdien ved brug af anerkendte værdiansættelsesteknikker. Disse teknikker omfatter anvendelse af tilsvarende nylige transaktioner mellem uafhængige parter, og analyser af tilbagediskonterede pengestrømme samt andre modeller baseret på observerbare markedsdata.

Aktier mv.

Aktier måles til dagsværdi. Dagsværdien for aktier der handles på aktive markeder opgøres efter lukkekursen på balancedagen.

Dagsværdien for unoterede og illikvide aktier tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler og lignende, eller alternativt kapitalværdiberegninger. Illikvide og unoterede kapitalandele, hvor det ikke vurderes muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris.

Domicilejendomme

Alle bankens ejendomme er defineret som domicilejendomme, herunder personaleboliger. Personaleboliger vurderes at være nødvendige for at sikre rekruttering af medarbejdere.

Ejendommene måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurderingen foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien.

Hvert andet år (senest medio 2016) indhentes en uafhængig vurdering af markedsværdien på bankens domicilejendom i Nuuk.

Stigninger i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes i opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen. Fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, med mindre der er tale om tilbageførsler af tidligere års opskrivninger.

Der foretages lineær afskrivning over 25 år på bankbygninger og over 50 år på personaleboliger. På domicilejendommen samt nyere bankbygninger og personaleboliger afskrives ned til en scrapværdi.

Øvrige materielle aktiver

Maskiner og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Afskrivning foretages lineært over aktivernes forventede levetid, dog maksimalt fem år.

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter øvrige aktiver, der ikke hører til under andre aktivposter. Posten omfatter bankens kapitalindskud i BEC, positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og indtægter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder tilgodehavende renter. Bortset fra af-

NOTER

ledte finansielle instrumenter, der har en positiv værdi på balancedagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Indlån og anden gæld

Indlån og anden gæld omfatter indlån med modparter, der ikke er kreditinstitutter eller centralbanker. Indlån og anden gæld måles ved første indregning til dagsværdi, og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Andre passiver

Andre passiver omfatter øvrige passiver, der ikke hører til under andre passivposter. Posten omfatter negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og udgifter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder skyldige renter. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en negativ værdi på balancedagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver omfatter indtægter, der er modtaget før balance-tidspunktet, men som vedrører en senere regnskabsperiode, herunder forud modtagne renter og provision. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser og garantier, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på bankens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen. Der foretages diskontering af forpligtelser vedrørende personale, der forfalder mere end 36 måneder efter den periode, hvor de er optjent.

Udbytte

Udbytte indregnes som en gældsforpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på generalforsamlingen. Det foreslåede udbytte for regnskabsåret vises som en særskilt post i tilknytning til egenkapitalen.

Egne aktier

Anskaffelses- og afståelsessummer samt udbytte fra egne aktier indregnes direkte i overført resultat under egenkapitalen.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen præsenteres efter den indirekte metode og viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt bankens likvider ved årets begyndelse og slutning.

Likvider omfatter kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker og tilgodehavender hos kreditinstitutter samt ubelånte værdipapirer som kan omsættes øjeblikkeligt til likvide beholdninger.

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med Finanstilsynets definitioner og vejledninger.

NOTER

Kommende regnskabsregler

På tidspunktet for offentliggørelse af denne årsrapport er en række bestemmelser under ændring i den danske IFRS-forenelige regnskabsbekendtgørelse.

De overordnede bestemmelser i IFRS 9 vil tilsvarende blive indarbejdet i den danske regnskabsbekendtgørelse og suppleret med særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10, der udfylder de overordnede principper i IFRS 9.

Regnskabsstandarden IFRS 9 ændrer i væsentlig grad ved de gældende regler for klassifikation og måling af finansielle aktiver samt de gældende nedskrivningsregler.

Den justerede danske regnskabsbekendtgørelse forventes at træde i kraft for regnskabsperioder, der begynder 1. januar 2018.

Med IFRS 9 erstattes den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab ("incurred loss"-modellen), af en nedskrivningsmodel baseret på forventede tab ("expected loss"-model). Den nye forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning nedskrives aktivet med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets forventede restløbetid (stadie 2). Konstateres aktivet værdiforringet (stadie 3), nedskrives aktivet uændret med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, men baseret på en øget tabssandsynlighed.

Der pågår et udviklingsarbejde forankret på GrønlandsBANKENS datacentral BEC med deltagelse af de tilknyttede medlemsinstitutter samt LOPI med henblik på at udvikle en IFRS 9 forenelig nedskrivningsmodel.

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at foretage et rimeligt skøn over den regnskabsmæssige virkning af førstegangsanvendelsen af IFRS 9, hvad angår nedskrivningsreglerne. Det er dog i almindelig forventningen, at de nye nedskrivningsregler for pengeinstitutterne samlet set vil føre til øgede nedskrivninger og dermed en større korrektivkonto, da alle udlån og garantier efter de nye regler vil få tilknyttet en nedskrivning svarende til det forventede kredittab i 12 måneder eller det forventede kredittab i aktivets restløbetid ved en betydelig stigning i kreditrisikoen.

Gruppevis nedskrivninger efter de gældende regler videreføres ikke under de nye regler, og det vil i nogen grad mindske virkningen af IFRS 9.

En negativ regnskabsmæssig påvirkning af de nye forventningsbaserede IFRS 9 nedskrivningsregler vil i udgangspunktet have tilsvarende effekt på kapitalgrundlaget. For at imødegå en utilsigtet effekt på kapitalgrundlaget og dermed bankens mulighed for at understøtte kreditgivningen har Europa-Kommissionen som et element i den reformpakke, som Kommissionen præsenterede den 23. oktober 2016 (kapitalkravpakken), foreslået en 5-årig overgangsordning, således at en negativ effekt af de nye IFRS 9 nedskrivningsregler først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter 5 år.

Samlet set vurderer GrønlandsBANKEN at virkningen af IFRS 9 på den kapitalmæssige overdækning til at være uvæsentlig ved reglernes ikrafttræden i 2018, mens virkningen på den kapitalmæssige overdækning fremadrettet vil være afdæmpet i takt med, at virkningen af overgangsordningen udfases.

NOTER

Note 2

Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici

Generelt

Pengeinstitutter skal jf. § 19 i bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter – m.fl. udpege en risikoansvarlig, der skal være ansvarlig for risikostyringen i GrønlandsBANKEN. GrønlandsBANKEN er ikke omfattet af bekendtgørelsen, da denne ikke er trådt i kraft for Grønland. GrønlandsBANKEN har imidlertid besluttet at følge bekendtgørelsens principper i relation til rapportering af bankens risici til bestyrelsen.

Bestyrelsen i GrønlandsBANKEN har vurderet, at bankens størrelse, enkle struktur samt ukomplicerede aktiviteter ikke berettiger en selvstændig risikostyringsfunktion. Risikostyringsfunktionen er forankret i Direktionen.

GrønlandsBANKEN er eksponeret over for forskellige typer af risici. Formålet med bankens politikker for risikostyring er at minimere de tab, der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder. Banken arbejder med en afbalanceret risikoprofil, både kreditmæssigt og på de finansielle markeder. Banken anvender alene afledte finansielle instrumenter (derivater) til at afdække risici på kundeforretninger, eller til reduktion af bankens renterisiko.

GrønlandsBANKEN udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som til dagligt påvirker banken. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer og principper for risiko- og kapitalstyring, og modtager løbende rapportering om udvikling i risici og udnyttelse af de tildelte risikorammer. Den daglige styring af risici foretages af Kreditkontoret, mens der foretages uafhængig kontrol heraf i Regnskabsafdelingen.

Maksimal krediteksponering (kr. 1.000)

	2016	2015
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	153.750	336.618
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.371.201	1.454.983
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	3.073.861	2.822.572
Obligationer til dagsværdi	925.514	835.754
Aktier mv.	86.281	84.750
Andre aktiver, herunder afledte finansielle instrumenter	93.401	106.225
Ikke balanceførte poster:		
Garantier	1.216.537	1.122.842
Kredittilsagn	50.000	180

Fordelingen af posterne "udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris" og "garantier" fremgår af note 13 og 23.

Kreditrisici

De væsentligste risici i GrønlandsBANKEN vedrører kreditrisici. Bankens risikostyringspolitikker er derfor tilrettelagt med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter til stadighed ligger inden for de af bestyrelsen vedtagne rammer og forventede sikkerhed. Der er endvidere vedtaget politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til ethvert kreditinstitut, som banken har forretninger med.

NOTER

Kreditgivning

Bankens bestyrelse har fastlagt rammer for at sikre, at bankens udlånsvirksomhed sker til kunder, der via soliditet, indtjening og likviditet er i stand til at overholde forpligtelserne overfor banken. Kreditkvaliteten tilstræbes holdt på et højt niveau for at sikre et stabilt grundlag for den fremtidige udvikling og det tilstræbes, at der er et afbalanceret forhold mellem påtagne risici og det af banken opnåede afkast.

Kreditgivning bygger på forsvarlig risikotagning og risikospredning, hvor risikovilligheden er afstemt med låntagers forhold.

Blandt andet gælder

- at der som hovedregel alene ydes udlån mv. til kunder, med helkundeforhold i banken.
- at udlån mv. til erhvervs kunder som hovedregel kun ydes til kunder med erhvervsaktivitet i Grønland.
- at udlån mv. til privatkunder som hovedregel kun ydes til kunder med bopæl i Grønland eller til kunder, der tidligere har haft bopæl i Grønland.
- at udlån mv. til såvel privatkunder, som erhvervs kunder alene sker til kunder med tilfredsstillende bonitet. Kreditgivning til kunder med OIV eller væsentlige svaghedstegn, vil kun ske undtagelsesvist. Grønlandsbanken er dog bevidst om sin størrelse i og betydning for lokalområdet og medvirker i mindre omfang til nyetablering af mindre erhvervs virksomheder med en noget højere risikoprofil, samt støtter op om nuværende kunder, hvor det vurderes, at de økonomiske vanskeligheder er af midlertidig karakter.
- en række finansieringer, herunder finansiering af udenlandske aktiviteter, projektf finansiering og finansiering af investeringsprodukter sker med skærpet overvågning og kan alene bevilges af bankens direktør eller vicedirektør.

Risikospredning

Grønlandsbanken ønsker at sprede sin kreditrisiko mellem udlån til private og udlån til erhverv. Eksposering til erhverv og offentlige myndigheder må således maksimalt udgøre 65 % af de samlede eksponeringer.

Samtidig ønskes en risikospredning til erhverv ved fornuftig spredning på brancher. Der ønskes således ikke udlån til enkelte brancher på mere end 15 %, dog undtaget "Fast ejendom og "gennemførelse af byggeprojekter", hvor eksponeringen samlet må udgøre op til 25 %.

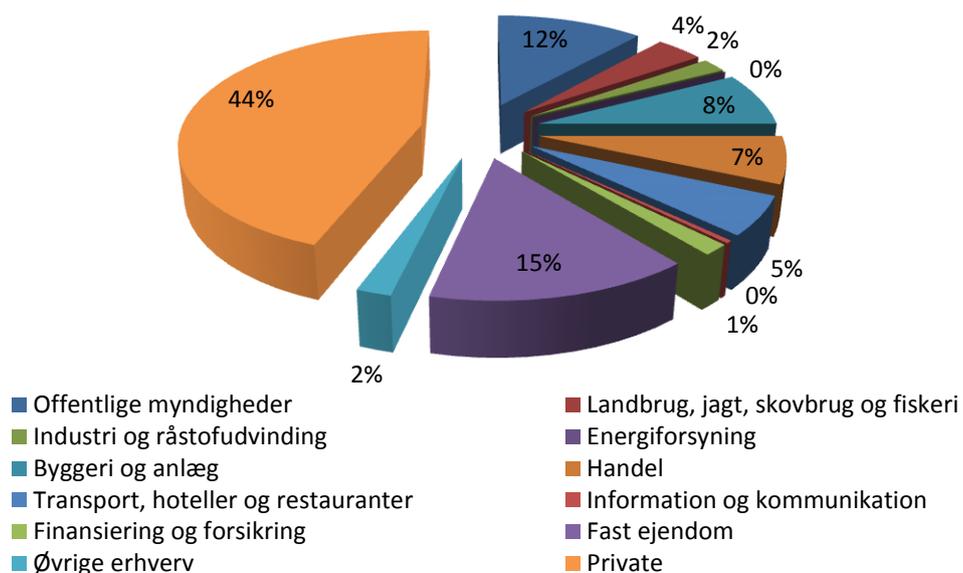
Standardvilkår

Erhvervs kunder: Typisk kan engagementet opsiges uden varsel fra bankens side. Der stilles normalt krav om, at kunden løbende afleverer økonomiske oplysninger til banken.

Privatkunder: Typisk er der et opsigelsesvarsel fra bankens side på to måneder. Der stilles normalt krav om økonomiske oplysninger ved ny udlån samt ændringer.

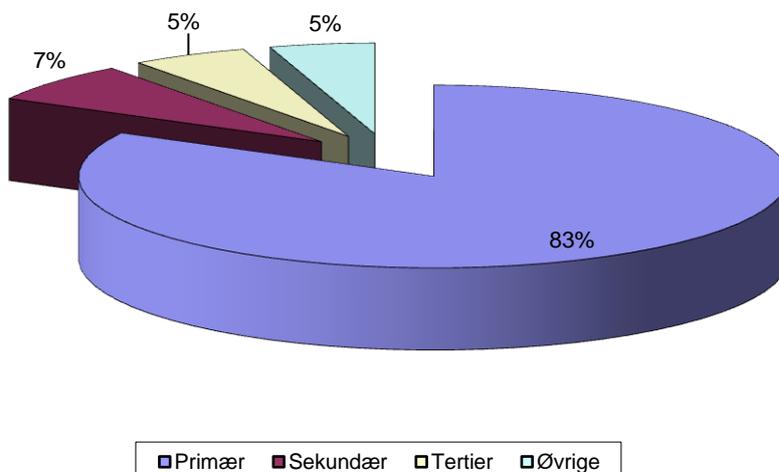
NOTER

**Udlån og garantidebitorer fordelt på sektorer og brancher
31.12.2016**

Den geografiske spredning af bankens udlån og garantier er fordelt på de fire kommunale hovedbyer (primær), mindre byer (sekundær), bygder og småbyer (tertiær) og udland (øvrige). Iflg. bankens forretningsmodel er udlån og garantier udenfor Grønland maksimeret til 10 % af de samlede udlån og garantier.

Udlån/garantier 31.12.2016

NOTER

Banken ønsker ikke en høj eksponering mod eksponeringer, der udgør over 10 % af bankens kapitalgrundlag. På grund af bankens størrelse og finansielle rolle i Grønland accepteres dog en række store eksponeringer med store virksomheder i Grønland. Det kan kun helt undtagelsesvist accepteres, at eksponeringer kan overstige 15 % af bankens kapitalgrundlag.

Den samlede sum af "store eksponeringer" må maksimalt udgøre 100 % af bankens kapitalgrundlag.

	2016	2015
Store eksponeringer – antal	8	6
Større end 20 % af kapitalgrundlaget	0	0
15-20 % af kapitalgrundlaget	0	0
10-15 % af kapitalgrundlaget	8	6
I procent af kapitalgrundlaget	90,3	69,9

Finanstilsynets forventes pr. 1/1 2018 at indføre en ny beregningsmetode og grænseværdi for "store eksponeringer". På nuværende tidspunkt overholdes denne nye forventede grænseværdi med pæn margin.

Bevillingsprocedurer

Kreditter, lån og garantier bevilges på forskellige niveauer i banken afhængig af eksponeringernes størrelse, risiko og type. Ved finansiering til en række særskilte aktiviteter og bevilling til kunder, hvorpå der er foretaget værdiregulering er bevillingsproceduren skærpet og bevillinger – uanset størrelse kan alene ske i bankens centrale kreditafdeling og i nogle tilfælde alene foretages af bankens direktør eller vice direktør. Større eksponeringer bevilges af bankens bestyrelse.

Overvågning

Styring og overvågning af kreditgivning og overholdelse af bankens kreditpolitik sker centralt i bankens kreditafdeling.

Overholdelse af bankens kreditpolitik sker ved gennemgang af de bevillinger, der sker på kreditafdelings-niveau og derover, samt ved stikprøvekontroller i de enkelte afdelinger.

Vurdering af eksponeringernes bonitet og vurdering af behov for værdiregulering sker kvartalsvist. Ved alle eksponeringer over kr. 10.000 sker en maskinel udvælgelse, med henblik på en efterfølgende individuel vurdering. Uanset den maskinelle udvælgelse sker en individuel vurdering af alle eksponeringer større end kr. 1.000.000, samt alle eksponeringer med større overtræk eller overtræk ældre end 90 dage.

Den maskinelle udvælgelse sker efter kriterier som svag formue, ikke tilfredsstillende rådighedsbeløb, svage regnskabsresultater, overtræk/misligholdelse mv.

NOTER

Sikkerheder

Grønlandsbanken ønsker ved kreditgivning en passende sikkerhedsmæssig afdækning.

Ved finansiering består sikkerhederne primært af

- pant i private beboelsesejendomme, primært i Grønland
- pant i erhvervsejendomme til eget brug
- pant i udlejningsejendomme (beboelse og erhverv)
- pant i løsøre, biler, både, snescootere, driftsmateriel mv.
- pant i fiskefartøjer
- pant i fiskerettigheder
- pant i let realisable værdipapirer
- kautioner
- transporter
- pant i anparter/aktier i de selskaber, hvortil der er ydet kredit

Værdiansættelsen af sikkerhederne sker principielt ud fra dagsværdi.

- pant i private beboelsesejendomme beliggende i bankens filialbyer ansættes til 75 % af dagsværdi.
- pant i erhvervsejendomme beliggende i bankens filialbyer ansættes til 60 % af dagsværdi.
- pant i udlejningsejendomme vurderes ved større ejendomseksponeringer på baggrund af udlejningsforhold, afkastkrav, beliggenhed, vedligeholdelsesstand mv. Pantets værdi ansættes til 60 – 75 %, af dagsværdi.
- pant i ejendomme uden for bankens filialbyer, værdiansættes ikke sikkerhedsmæssigt.
- pant i løsøre vurderes generelt til mellem 60 og 75 % af dagsværdi.
- pant i fiskefartøjer vurderes til maksimalt 60 % af dagsværdi.
- pant i fiskerettigheder vurderes til maksimalt 60 % af dagsværdi.
- pant i let realisable værdipapirer vurderes til mellem 50 – 90 % af den officielle kursværdi.
- kautioner stillet af offentlige myndigheder, vurderes sikkerhedsmæssigt til pålydende værdi.
- øvrige sikkerheder er ikke sikkerhedsmæssigt værdisat.

De foretagne "haircut" på de enkelte sikkerheder vurderes at kunne dække omkostninger ved overtagelse og realisation af de enkelte sikkerheder.

Der foretages ikke offentlig ejendomsvurdering i Grønland og de vurderede værdiansættelser sker derfor ud fra bankens løbende erfaringer med handelsværdier ved gennemførte handler. Grønlandsbanken deltager ved 70 – 80 % af alle ejendomshandler i Grønland og har derfor et stort erfaringsgrundlag for denne vurdering.

Værdiregulering

Alle eksponeringer større end kr. 10.000 med objektiv indikation for værdiforringelse (OIV) vurderes individuelt med henblik på beregning af nedskrivning/hensættelse.

NOTER

Alle eksponeringer med vurderet OIV, hvor der ikke er foretaget værdiregulering overføres til gruppevis vurdering sammen med øvrige eksponeringer. Til beregning af gruppevise nedskrivninger anvendes en model udviklet af foreningen af Lokale Pengeinstitutter. De beregnede bruttotabsprocenter er øget med 25 % for at tage højde for geografiske forskelle i modellens parametre. Ud over de beregnede gruppevise nedskrivninger er foretaget yderligere nedskrivninger som led i et ledelsesmæssigt skøn, herunder reserveret til tab på lån mindre end kr. 10.000, til yderligere tab på mindre forbrugslån, med en højere vurderet risiko, samt reservation på enkelte brancher og geografiske områder, hvor risikoen vurderes højere end i den øvrige udlånsportefølje.

Der foreligger objektiv indikation på værdiforringelse af en eksponering, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- Låntager er betydelig økonomiske vanskeligheder
- Låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende opfyldelse af betalingspligt
- Låntager er ydet lempelser i vilkår, der kun er ydet på baggrund af debitors økonomiske vanskeligheder
- Det er sandsynligt, at debitor vil gå konkurs eller på anden måde blive underlagt økonomisk rekonstruktion

Eksposering og nedskrivninger, inkl. gruppevise nedskrivninger, fordelt på brancher

2016	Brutto- eksponering 1.000 kr.	Andel af sam- lede bruttoek- sponeringer	Samlede ned- skrivninger 1.000 kr.	Andel af samlede nedskriv- ninger
Offentlig	512.035	12 %	266	0 %
Erhverv:				
Landbrug og fiskeri	166.539	4 %	8.052	7 %
Industri og råstofudvinding	88.269	2 %	6.779	5 %
Energiforsyning	0	0 %	0	0 %
Bygge- og anlægsvirksomhed	337.184	8 %	18.473	15 %
Handel	292.674	7 %	9.256	7 %
Transport, restauration og hotel	241.975	5 %	4.077	3 %
Information og kommunikation	16.778	0 %	147	0 %
Finansierings-og forsikringsvirksomhed	68.026	1 %	135	0 %
Fast ejendom	647.935	15 %	5.326	4 %
Øvrig erhverv	86.894	2 %	2.456	2 %
Erhverv i alt	1.946.274	44 %	54.701	43 %
Private	1.958.303	44 %	71.248	57 %
I alt	4.416.612	100 %	126.215	100 %
Heraf gruppevise			31.841	

NOTER

2015	Brutto-eksponering	Andel af samlede bruttoeksponeringer	Samlede nedskrivninger	Andel af samlede nedskrivninger
	1.000 kr.		1.000 kr.	
Offentlig	332.244	8 %	0	0 %
Erhverv:				
Landbrug og fiskeri	195.639	5 %	5.015	5 %
Industri og råstofudvinding	38.913	1 %	1.313	1 %
Energiforsyning	0	0 %	0	0 %
Bygge- og anlægsvirksomhed	370.082	9 %	19.081	17 %
Handel	344.820	8 %	11.830	11 %
Transport, restauration og hotel	223.361	6 %	4.442	4 %
Information og kommunikation	10.261	0 %	304	0 %
Finansierings-og forsikringsvirksomhed	75.440	2 %	0	0 %
Fast ejendom	605.146	15 %	6.597	6 %
Øvrigt erhverv	64.624	2 %	1.452	1 %
Erhverv i alt	1.928.286	48 %	50.034	45 %
Private	1.797.052	44 %	62.136	55 %
I alt	4.057.582	100 %	112.170	100 %
Heraf gruppevise			27.126	

Såfremt belåningsværdien for en eksponering overstiger den maksimale krediteeksponering, er den overskydende belåningsværdi ikke medregnet i tabellen.

NOTER

Branchefordeling af udlån og garantier med OIV (1.000 kr.)

2016	Brutto-eksponering	Værdi af sikkerheder	Blanco	Individuelle nedskrivninger	Maksimal kreditrisiko
Offentlig	266	0	266	266	0
Erhverv:					
Landbrug og fiskeri	14.460	10.834	3.626	3.626	0
Industri og råstofudvinding	15.435	12.450	2.985	2.581	404
Energiforsyning	0	0	0	0	0
Bygge og anlægsvirksomhed	51.446	10.881	40.565	17.791	22.774
Handel	12.734	5.746	6.988	6.240	748
Transport, restauration og hotelvirksomhed	13.450	11.830	1.620	1.620	0
Information og kommunikation	0	0	0	0	0
Finansiering- og forsikringsvirksomhed	0	0	0	0	0
Fast ejendom	40.377	40.377	0	0	0
Øvrige erhverv	12.138	10.103	2.035	2.035	0
Erhverv i alt	160.040	102.221	57.819	33.893	23.926
Private	121.458	58.324	63.134	60.215	2.919
I alt	281.764	160.545	121.219	94.374	26.845

2015	Brutto-eksponering	Værdi af sikkerheder	Blanco	Individuelle nedskrivninger	Maksimal kreditrisiko
Offentlig	0	0	0	0	0
Erhverv:					
Landbrug og fiskeri	10.670	5.190	5.480	4.147	1.333
Industri og råstofudvinding	15.069	13.840	1.229	681	548
Energiforsyning	0	0	0	0	0
Bygge og anlægsvirksomhed	86.214	25.924	60.290	17.562	42.728
Handel	18.110	10.842	7.268	5.366	1.902
Transport, restauration og hotelvirksomhed	25.510	22.475	3.035	2.204	831
Information og kommunikation	1.220	0	1.220	185	1.036
Finansiering- og forsikringsvirksomhed	0	0	0	0	0
Fast ejendom	16.020	15.801	219	0	219
Øvrige erhverv	6.193	5.155	1.038	1.038	0
Erhverv i alt	179.006	99.227	79.779	31.183	48.597
Private	123.698	51.330	72.368	53.860	18.508
I alt	302.704	150.557	152.147	85.043	67.105

NOTER

Årsag til værdiregulering på eksponeringer, hvorpå, der er foretaget individuel nedskrivning (1.000 kr.)

2016	Kreditekspone- ring før nedskrivninger	Nedskrivninger	Regnskabsmæssig værdi	Sikkerheder	Maksimal kre- ditrisiko
Konkurs	15.981	4.340	11.641	11.641	0
Inkasso	17.103	15.399	1.704	1.704	0
Økonomiske vanskeligheder	146.013	74.635	71.378	47.452	23.926
I alt	179.097	94.374	84.723	60.797	23.926

2015	Kreditekspone- ring før nedskrivninger	Nedskrivninger	Regnskabsmæssig værdi	Sikkerheder	Maksimal kre- ditrisiko
Konkurs	2.467	2.467	0	0	0
Inkasso	34.217	18.546	15.671	14.489	1.182
Økonomiske vanskeligheder	142.461	64.030	78.431	34.647	43.784
I alt	179.145	85.043	94.102	49.136	44.966

Kreditkvalitet på eksponeringer generelt

Grønlandsbanken har ikke udviklet scoringsmodeller, der dækker hele udlånsporteføljen.

På erhvervseksponeringer sker en manuel scoring på en skala fra 1 – 5, med 1 som bedste score.

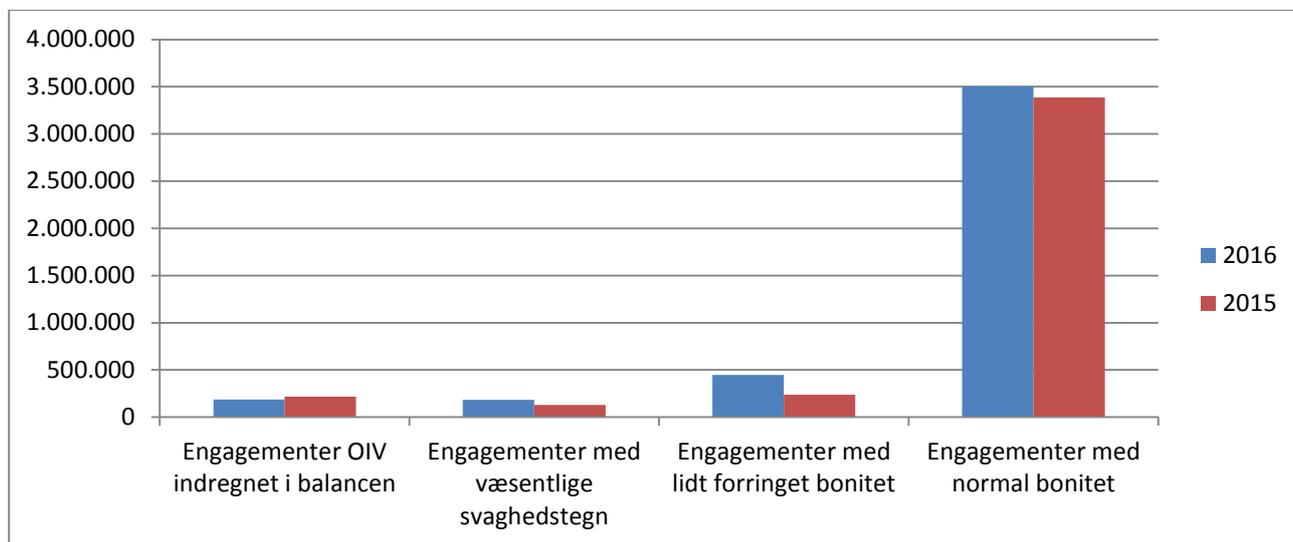
På privateksponeringer er et scoresystem med en skala fra 1 – 11 under implementering.

Eksponeringer med restance eller overtræk > kr. 1.000

I 1.000 kr.	2016	2015
0 – 30 dage	14.473	6.383
31 – 60 dage	5.315	2.834
61 – 90 dage	4.826	5.676
> 90 dage	5.609	6.481
I alt	30.223	21.374

NOTER

Krediteksponeringer efter nedskrivninger opdelt efter bonitet (i kr. 1.000)

Grønlandsbanken har ingen "ikke værdiforringede udlån eller garantier", hvor der er foretaget lempelser i lånevilkårene, som følge af at låntager er i økonomiske vanskeligheder.

Markedsrisiko

GrønlandsBANKENs markedsrisiko styres ved fastsatte limits for en lang række af risikomål. Overvågning af markedsrisiko og af overholdelse af de fastsatte rammer sker på daglig basis af bankens Markeds afdeling. Direktionen modtager daglig rapportering, såfremt risici er tæt på limits. Bestyrelsen modtager rapportering om udvikling i markedsrisici på månedsbasis. Rapporteringen indeholder månedens ultimo værdi og udarbejdes af bankens Regnskabsafdeling. Regnskabsafdelingen udarbejder ligeledes en rapportering på en tilfældig dag i måneden, der rapporteres til direktion.

Renterisiko

I bestyrelsens retningslinjer til direktionen er der indbygget et maksimum for den renterisiko banken må påtage sig. Det er bankens målsætning at holde en renterisiko på under 1,5 %. Renterisikoen beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets vejledning.

Banken har fastsat en mindre ramme på kr. 25 mio. til udækkede fast forrentede udlån. Herudover er alle bankens fast forrentede udlån afdækkede.

GrønlandsBANKEN har outsourcet porteføljestyringen af bankens beholdning af obligationer til en ekstern forvalter. Forvalteren er underlagt ovenstående risikoramme og arbejder ud fra en varighed på 1,5 år. Banken har indgået renteswap på i alt kr. 35 mio. til delvis afdækning af renterisikoen på bankens obligationsbeholdning. Der henvises til note 26 og 28.

Aktierisiko

I bestyrelsens retningslinjer til direktionen er der indbygget et maksimum på en aktiebeholdning (ekskl. sektoraktier) for den risiko banken må påtage sig. Beholdningen er altovervejende placeret i likvide aktiebaserede investeringsforeninger. Der henvises til note 15.

NOTER

Valutarisiko

GrønlandsBANKEN har vedtaget retningslinjer for, hvilke valutaer det er tilladt at have en eksponering i, samt den maksimale eksponering for hver enkelt valuta. Alle betydende valutaeksponeringer afdækkes. Banken har indgået valutaswap på i alt kr. 36 mio. til delvis afdækning af valutarisiko på udenlandske erhvervsobligationer. Der henvises til note 25 for yderligere oplysninger om valutarisici.

Likviditetsrisiko

GrønlandsBANKENs likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelige likvider, ultra likvide værdipapirer, kreditfaciliteter i form af committede og ucommittede lines, samt evnen til at lukke markedspositioner. Det likvide beredskab fastlægges ud fra en målsætning om at sikre et stabilt likvidt beredskab. Banken tilstræber at have en overdækning i forhold til kravene i lov om finansiel virksomhed på 125-150 %. LCR er for GrønlandsBANKEN beregnet til 207,4 % pr. ultimo 2016. Der henvises herudover til nøgletal for overdækning i likviditet samt nøgletal for udlån i forhold til indlån i note 31.

Operational risiko

Banken har, med henblik på at mindske tab som følge af operationelle risici, udarbejdet politikker og skriftlige arbejdsgange. Det er bankens politik, at de operationelle risici til stadighed begrænses og nedenstående er eksempler herpå.

Bankens forretningsgange bliver gennemgået og revurderet mindst en gang hvert andet år, med mindre der sker ændringer i en forretningsgang som følge af f.eks. lovændring, procedureændring, interne regler mv.

Ved at sikre en klar organisatorisk ansvarsfordeling med nødvendige og tilstrækkelige funktionsadskillelser, begrænses de operationelle risici.

Afhængigheden af nøglemedarbejdere betragtes af GrønlandsBANKEN som et fokusområde. Der er udarbejdet skriftlige arbejdsgange med henblik på at minimere afhængighed af enkeltpersoner. Der bliver løbende arbejdet på at mindske afhængigheden af enkeltpersoner på vigtige poster i banken, og banken vurderer løbende outsourcing af driftsområder, der ikke har betydning for bankens konkurrencekraft. Banken har tillige stor fokus på til stadighed at forbedre rekrutteringsgrundlaget internt og eksternt.

GrønlandsBANKEN ønsker et stærkt kontrolmiljø og har derfor også udarbejdet en række standarder for, hvorledes kontrol skal foregå.

GrønlandsBANKEN har udarbejdet politik og beredskabsplan for fysiske katastrofer og IT-nedbrud. IT nedbrud kan medføre et stop af driften. Hvis der er tale om et geografisk begrænset nedbrud i filialnettet, vil forretningen kunne drives videre af de øvrige filialer. Ved et nedbrud i hovedkontoret er der udarbejdet nødplaner og beredskab og midlertidig drift vil kunne etableres indenfor kort tid fra et backup center (Center II) der er etableret i eksterne lokaler. Center II blev etableret i 2012 hvilket har mindsket risiko for vitalt nedbrud markant. En kundevendt midlertidig drift kan etableres inden for en dag.

Bankens IT-drift sker på Bankernes EDB Central (BEC). Banken følger nøje de anvisninger og anbefalinger, der modtages herfra, ligesom banken ikke foretager selvstændig udvikling af IT systemer.

GrønlandsBANKEN har indgået samarbejde om Intern revision med Danske Andelskassers Bank A/S og derudover har banken ansat en juridisk medarbejder som compliance-ansvarlig. Dette skal medvirke til at sikre, at banken til enhver tid lever op til eksterne såvel som interne krav.

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN

(1.000 kr.)		2016	2015
3	Renteindtægter		
	Udlån og andre tilgodehavender	197.196	194.996
	Obligationer	15.769	20.462
	I alt renteindtægter	212.965	215.458
4	Negative renteindtægter		
	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	-6.001	-4.412
	Valuta-, rente-, aktie-, råvare- og andre kontrakter samt afledte finansielle instrumenter	-5.782	-4.307
	I alt negative renter	-11.783	-8.719
5	Renteudgifter		
	Kreditinstitutter og centralbanker	170	318
	Indlån og anden gæld	2.441	4.213
	I alt renteudgifter	2.611	4.531
6	Positive renteudgifter		
	Indlån og anden gæld	2.953	0
	I alt positive renteudgifter	2.953	0
7	Gebyrer og provisionsindtægter		
	Værdipapirer og depoter	3.960	5.281
	Betalingsformidling	34.288	33.038
	Lånesagsgebyrer	15.099	13.034
	Garantiprovision	17.763	17.796
	Øvrige gebyrer og provisioner	14.769	14.292
	I alt gebyrer og provisionsindtægter	85.879	83.441
8	Kursreguleringer		
	Udlån til dagsværdi	-218	-3.107
	Obligationer	-14.103	-28.118
	Aktier	-1.704	14.325
	Valuta	3.446	2.387
	Valuta-, rente-, aktie-, råvare- og andre kontrakter samt afledte finansielle instrumenter	-208	3.738
	Øvrige aktiver	-112	0
	I alt kursreguleringer	-12.899	-10.775

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN

(1.000 kr.)

2016

2015

Note 3 - 8

Banken har ikke fordelt nettorente- og gebyrindtægter og kursreguleringer på aktivitetsområder og geografiske markeder. Det vurderes, at der ikke er væsentlige afvigelser mellem bankens aktiviteter og geografiske områder og der afgives derfor ikke segmentoplysninger.

9 Udgifter til personale og administration

Personaleudgifter

Lønninger	58.759	57.119
Øvrige personaleudgifter	2.028	3.233
Pensioner	7.206	7.073
Udgifter til social sikring	538	545
I alt	68.531	67.970
Øvrige administrationsudgifter	71.095	67.155

Antal beskæftigede

Det gns. antal beskæftigede i regnskabsåret omregnet til heltidsbeskæftigede	117,6	117,9
--	-------	-------

Lønninger og vederlag til bestyrelse og direktion

Bestyrelse

Bestyrelsesformand, Gunnar í Liða	270	270
Næstformand, Kristian Frederik Lennert	183	183
Bestyrelsesmedlem, Frank Olsvig Bagger	125	125
Bestyrelsesmedlem, Anders Jonas Brøns	125	125
Bestyrelsesmedlem, Christina Finderup Bustrup, tiltrådt i 2015	125	94
Bestyrelsesmedlem, Allan Damsgaard	125	125
Bestyrelsesmedlem, Lars Holst, tiltrådt i 2015	125	94
Bestyrelsesmedlem, Yvonne Jane Poulsen Kyed	135	132
Bestyrelsesmedlem, Arne Ilannguaq Guldman Petersen, tiltrådt i 2015	125	94
Bestyrelsesmedlem, Jette Radich, fratrådt i 2015	0	34
Bestyrelsesmedlem, Vagn Thomsen Raun, fratrådt i 2015	0	31
Bestyrelsesmedlem, Lida Skifte Lennert, fratrådt i 2015	0	31
I alt	1.338	1.338

Bestyrelsens honorar er fast

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN

(1.000 kr.)	2016	2015
Direktion		
Bankdirektør, Martin Birkmose Kviesgaard		
Kontraktligt vederlag, inkl. fri bil og andre goder	2.631	2.596
Pension	687	430
<p>Banken har indgået en ydelsesbaseret pensionsordning for bankens direktør. I denne ordning er banken forpligtet til at betale en fastsat ydelse i en periode efter direktørens pensionering. Nutidsværdien af ydelsen er pr. 31. december 2016 opgjort til tkr. 245, som er udgiftsført under pension til direktion. Forpligtelsen, der optjenes over perioden 2016-2024, kan udgøre 0-24 måneders løn.</p>		
<p>To øvrige ansatte, hvis aktivitet har væsentlig indflydelse på bankens risikoprofil</p>		
Kontraktligt vederlag, inkl. fri bil og andre goder	2.341	2.285
Pension	320	316
10 Revisionshonorar		
Lovpligtig revision af årsregnskabet	584	575
Andre erklæringer med sikkerhed	42	52
Skatterådgivning	40	32
Andre ydelser	60	44
Samlet honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed, der udfører den lovpligtige revision	726	703
11 Skat af årets resultat		
Skat af årets resultat fremkommer således:		
Aktuel skat	4.741	2.893
Udskudt skat	-194	-476
Skatteværdi af udbetalt udbytte	31.482	31.482
I alt	36.029	33.899
Skat af årets resultat kan forklares således:		
Beregnet 31,8 % skat af resultatet før skat	36.067	33.907
Andre reguleringer	- 38	- 8
I alt	36.029	33.899
Effektiv skatteprocent	31,8 %	31,8 %
Betalte selskabs- og udbytteskatter i 2016 udgør tkr. 3.403		

NOTER TIL BALANCEN

(1.000 kr.)		2016	2015
12	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		
	Anfordring	487.241	201.983
	Til og med 3 måneder	883.960	1.253.000
	I alt	1.371.201	1.454.983
	Tilgodehavende på opsigelse hos centralbank	618.000	723.000
	Tilgodehavender hos kreditinstitutter	753.201	731.983
	I alt	1.371.201	1.454.983
13	Udlån		
	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender		
	Udlån	12.597	23.573
	Garantier	1.374	- 4.141
	I alt nedskrevet i årets løb	13.971	19.432
	Heraf tabt ej tidligere nedskrevet	299	160
	Udlån til amortiseret kostpris	3.073.861	2.822.572
	Samlet udlån fordelt efter restløbetid:		
	Anfordring	268.665	338.075
	Til og med 3 måneder	236.040	177.447
	Over 3 måneder og til og med 1 år	480.409	480.973
	Over 1 år og til og med 5 år	1.313.637	1.201.312
	Over 5 år	775.110	624.765
	I alt	3.073.861	2.822.572
	Nedskrivning på udlån		
	Individuelle nedskrivninger:		
	Primo perioden	77.423	66.664
	Nedskrivninger i årets løb	34.527	34.427
	Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	19.858	15.059
	Endelig tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet	5.542	8.223
	Andre bevægelser	-1.170	-386
	I alt individuelle nedskrivninger på udlån	85.380	77.423
	Gruppevise nedskrivninger:		
	Primo perioden	27.126	18.551
	Nedskrivninger i årets løb	14.954	8.662
	Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	9.588	0
	Andre bevægelser	-651	-87
	I alt gruppevise nedskrivninger på udlån	31.841	27.126

NOTER TIL BALANCEN

(1.000 kr.)

2016

2015

14 Obligationer til dagsværdi

Realkreditobligationer	873.582	717.114
Øvrige obligationer	51.932	118.640
I alt	925.514	835.754
Heraf deponeret nom. tkr. 50.000 til sikkerhed for gæld i Nationalbanken		

15 Aktier m.v.

Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på Nasdaq OMX Copenhagen	19.460	18.379
Unoterede aktier optaget til dagsværdi	66.821	66.371
I alt	86.281	84.750

16 Domicilejendomme

Omvurderet værdi primo	194.709	187.591
Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	2.506	12.460
Afgang i årets løb	0	-1.072
Afskrivninger	-5.469	-5.288
Værdiændringer indregnet i anden totalindkomst	3.013	-1.170
Værdiændringer indregnet i resultatopgørelsen	2.369	2.188
Omvurderet værdi ultimo	197.128	194.709

Der foretages ikke offentlig ejendomsvurdering i Grønland. Der er i 2016 indhentet en uafhængig ekspert vurdering af markedsværdien på bankens domicilejendom i Nuuk. Der er ikke anvendt ekspertvurdering i forbindelse med måling af bankens øvrige domicilejendomme.

17 Øvrige materielle aktiver

Kostpris primo, uden af – eller nedskrivninger	45.024	41.837
Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	2.289	3.187
Kostpris ultimo	47.313	45.024
Af- og nedskrivninger primo	36.988	33.938
Årets afskrivninger	2.882	3.050
Af- og nedskrivninger, ultimo	39.870	36.988
Regnskabsmæssig værdi ultimo	7.443	8.036

NOTER TIL BALANCEN

(1.000 kr.)

2016

2015

18	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker		
	Anfordring	21.238	20.572
	Over et år og til og med 5 år	0	25.000
	I alt	21.238	45.572
	Gæld til centralbanker	21.195	20.510
	Gæld til kreditinstitutter	43	25.062
	I alt	21.238	45.572
19	Indlån og anden gæld		
	Anfordring	4.727.995	4.430.990
	Til og med 3 måneder	2.796	107.544
	Over 3 måneder og til og med 1 år	57.630	162.192
	Over 1 år og til og med 5 år	22.748	28.759
	Over 5 år	11.193	11.992
	I alt	4.822.362	4.741.477
	Anfordring	4.175.603	4.108.708
	Med opsigelsesvarsel	461.377	303.562
	Tidsindsud	73.361	224.000
	Særlige indlånsformer	112.021	105.207
	I alt	4.822.362	4.741.477
20	Hensættelser til udskudt skat		
	Årets bevægelser i udskudt skat sammensætter sig således:		
	Udskudt skat primo	55.060	55.908
	Årets udskudte skat indregnet i årets resultatopgørelse	-194	-476
	Regulering af udskudt skat vedrørende egenkapitalposter	958	-372
	I alt	55.824	55.060
	Udskudt skat vedrører:		
	Domicilejendomme	54.985	54.216
	Driftsmidler	839	844
	I alt	55.824	55.060

NOTER TIL BALANCEN

(1.000 kr.)

2016

2015

21 Aktiekapital

Bankens aktiekapital består af 1.800.000 aktier á kr. 100. Aktierne er fuldt indbetalt. Aktierne er ikke opdelt i klasser, og der er ikke knyttet særlige rettigheder til aktierne. Der har ikke været ændringer i aktiekapitalen de seneste år.

Egne aktier

Antal egne aktier i styk	0	0
--------------------------	---	---

Følgende ejer mere end 5 % af bankens aktiekapital:

TF Holding P/F	Kongabrugvin, Torshavn	14,58 %
Nuna Fonden	Nuuk	13,89 %
Grønlands Selvstyre	Nuuk	8,38 %
AP Pension Livsforsikringsaktieselskab	København	8,00 %
Greenland Holding A/S	Nuuk	6,51 %
Investeringsforeningen Nielsen Global Value	København	5,56 %

Iflg. storaktionærmeddelelse 1. februar 2012, forvalter Wellington Management Company, USA, på vegne af en række aktionærer, aktier i GrønlandsBANKEN svarende til 9,85 % af aktiekapitalen. Ingen af disse aktionærer ejer 5 % eller mere af bankens aktiekapital.

NOTER

(1.000 kr.)

2016

2015

22 Kapitalopgørelse

Kreditrisiko	3.384.094	3.375.264
Markedsrisiko	124.150	149.519
Operationel risiko	543.651	545.958
Samlet risikoeksponering	4.051.895	4.070.741
Egenkapital	926.210	914.282
Foreslået udbytte, regnskabsmæssig påvirkning	-67.518	-67.518
Fradrag for forsigtig værdiansættelse	-1.224	-1.151
Egentlig kernekapital	857.468	845.613
Kapitalgrundlag	857.468	845.613
Egentlig kernekapitalprocent	21,2	20,8
Kapitalprocent	21,2	20,8
Lovkrav til egentlig kernekapitalprocent	4,5	4,5
Lovkrav til kapitalprocenten	8,0	8,0

NOTER

(1.000 kr.)

2016

2015

23 Eventualforpligtelser

Finansgarantier	0	1.200
Tabsgarantier for realkreditudlån	638.316	617.967
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	201.952	49.137
Øvrige garantier	376.269	454.538
I alt	1.216.537	1.122.842

Andre forpligtende aftaler

Uigenkaldelige kredittilsagn	50.000	180
I alt	50.000	180

Banken er medlem af BEC (Bankernes EDB Central). Banken er ved en eventuel udtrædelse forpligtet til at betale en udtrædelsesgodtgørelse til BEC på størrelse med de foregående tre års IT-omkostninger.

24 Retssager

Banken er part i løbende retssager og udfaldet af disse vil ikke kunne forrykke bankens økonomiske stilling.

25 Valutaeksponering

Aktiver i fremmed valuta i alt	135.709	197.961
Passiver i fremmed valuta i alt	85.150	74.249
Valutakursindikator 1	20.200	47.124
Valutakursindikator 1 i pct. af kernekapital	2,36	5,57
Valutakursindikator 2	347	463

26 Renterisiko

Banken har udelukkende fast forrentede aktiver i danske kroner.

Renterisikoen på gældsinstrumenter m.v.	10.873	9.554
---	--------	-------

NOTER

(1.000 kr.)

2016

2015

27 Nærtstående parter

Nærtstående parter omfatter bankens bestyrelse og direktion samt deres nærtstående.

GrønlandsBANKEN har ingen nærtstående parter med bestemmende indflydelse.

Størrelsen af lån til samt pant, kaution eller garantier samt tilhørende sikkerhedsstillelser, stiftet for medlemmer af bankens direktion og bestyrelse

Direktion:	(Mastercard)	200	200
Bestyrelse, inkl. medarbejdervalgte		115.936	107.300
Sikkerhedsstillelser:			
Direktion		0	0
Bestyrelse, inkl. medarbejdervalgte		50.392	32.640

Væsentlige vilkår:

Eksponeringer med medlemmer af bankens bestyrelse indgås på normale forretningsmæssige vilkår.

Eksponeringer med personalerepræsentanter i bestyrelsen indgås på personalevilkår.

For bestyrelsesmedlemmer valgt på bankens generalforsamling ligger rentesatserne i 2016 i intervallet 1,5 % -10,0 %

Bestyrelsens og direktionens beholdning af aktier i GrønlandsBANKEN A/S opgjort i henhold til insiderreglerne (stk.)

Bestyrelse:

Kristian Frederik Lennert	10	10
Frank Olsvig Bagger	25	25
Anders Jonas Brøns	14.249	12.687
Allan Damsgaard	13	13
Yvonne Jane Poulsen Kyed	10	10

Direktion:

Martin Birkmose Kviesgaard	1.455	726
----------------------------	-------	-----

NOTER

(1.000 kr.)

2016

2015

28 Afledte finansielle instrumenter**Fast forrentede udlån afdækket med renteswap**

GrønlandsBANKEN anvender derivater til sikring af renterisikoen på fast forrentede aktiver og forpligtelser, som måles til amortiseret kostpris. Når visse kriterier er opfyldt, behandles sikringen regnskabsmæssigt som sikring af dagsværdi. Renterisikoen på de sikrede aktiver og forpligtelser indregnes til dagsværdi som en værdiregulering af de sikrede poster. Såfremt kriterierne for sikring ikke længere er opfyldt, amortiseres den akkumulerede værdiregulering af den sikrede post over den resterende løbetid.

Udlån

Amortiseret/nominel værdi	172.720	166.735
Regnskabsmæssig værdi	198.456	189.273

Afdækket med rente swap

Syntetisk hovedstol/nominel værdi	165.058	158.263
Regnskabsmæssig værdi	11.906	12.124

Fast forrentede udlån uden afdækning

Amortiseret/nominel værdi	20.425	19.195
Regnskabsmæssig værdi	24.015	22.770

Herudover har GrønlandsBANKEN indgået rente swap på i alt 35 mio. kr., til delvis afdækning af renterisikoen på bankens obligationsbeholdning,

NOTER

(1.000 kr.)

28 Afledte finansielle instrumenter

	Nominal værdi	Positiv markeds- værdi	Negativ markeds- værdi	Netto markeds- værdi
2016				
Valutakontrakter				
Termin	35.545	-264	0	-264
Rentekontrakter				
Swaps	200.056	-184	14.191	14.007
Aktiekontrakter				
Spot, køb	3	0	1	1
Spot, salg	3	-1	0	-1
I alt	6	-1	1	0
I alt	235.607	-449	14.192	13.743
2015				
Valutakontrakter				
Termin	143.347	-10.243	10.337	94
Rentekontrakter				
Swaps	193.376	- 555	13.841	13.286
Aktiekontrakter				
Spot, køb	259	-2	1	-1
Spot, salg	259	-1	2	1
I alt	518	-3	3	0
I alt	337.241	-10.801	24.181	13.380

NOTER

(1.000 kr.)

28 Afledte finansielle instrumenter

Løbetidsfordeling efter restløbetid

2016

	Til og med 3 måneder		Over 3 måneder til og med 1 år	
	Nominal værdi	Netto markedsværdi	Nominal værdi	Netto markedsværdi
Valutakontrakter				
Termin	35.545	- 264	0	0
Rentekontrakter				
Swaps	0	0	0	0
Aktiekontrakter				
Spot, køb	3	1	0	0
Spot, salg	3	-1	0	0
I alt	6	0	0	0
I alt	35.551	- 264	0	0
	Over 1 år til og med 5 år		Over 5 år	
	Nominal værdi	Netto markedsværdi	Nominal værdi	Netto markedsværdi
Valutakontrakter				
Termin	0	0	0	0
Rentekontrakter				
Swaps	71.085	3.898	128.971	10.109
I alt	71.085	3.898	128.971	10.109

NOTER

(1.000 kr.)

29 Dagsværdi af finansielle instrumenter

Dagsværdi er det beløb som et finansielt aktiv kan handles til, eller det beløb en forpligtelse kan overdrages til, mellem kvalificerede, villige og uafhængige parter. Dagsværdien kan være indre værdi, såfremt indre værdi er beregnet på baggrund af underliggende aktiver og forpligtelser målt til dagsværdi.

Ved opgørelsen af dagsværdi anvendes værdiansættelseskategorier bestående af tre niveauer.

- Niveau 1: Noterede priser i et aktivt marked for samme type instrument, dvs. uden ændring i form eller sammensætning.
- Niveau 2: Noterede priser i et aktivt marked for lignende aktiver eller forpligtelser eller andre værdiansættelsesmetoder, hvor alle væsentlige input er baseret på observerbare markedsdata.
- Niveau 3: Værdiansættelsesmetoder, hvor eventuelle væsentlige input ikke er baseret på observerbare markedsdata.

Der foretages overførsel mellem kategorierne, hvis et instrument på balancedagen er klassificeret anderledes end ved begyndelsen af regnskabsåret.

For noterede aktier og obligationer i niveau 1 og 2, fastsættes dagsværdien til noterede kurser og markedsdata på balancedagen.

Aktier i niveau 3 omfatter sektoraktier i selskaber, der samarbejdes med omkring produkter, betalingsformidling og administration og måles til skønnede dagsværdier. Den skønnede dagsværdi er primært baseret på de priser, som kapitalandelene i henhold til aktionæroverenskomster ville kunne handles til, hvis de blev afhændet på balancedagen. Fastsættelse af dagsværdien af disse er behæftet med usikkerhed. For øvrige unoterede aktier hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber.

For udlån vurderes nedskrivningerne at svare til ændringer i kreditkvaliteten. Forskellen til dagsværdier vurderes at være modtagne gebyrer og provisioner, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning samt for fastforrentede udlån tillige den renteniveauafhængige kursregulering, som udregnes ved at sammenholde den aktuelle markedsrente, med udlånenes pålydende rente.

Dagsværdien for tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker fastlægges efter samme metode som for udlån, idet banken dog ikke p.t. har foretaget nedskrivninger på tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker.

For variabelt forrentede finansielle forpligtelser i form af indlån og gæld til kreditinstitutter målt til amortiseret kostpris er forskellen til dagsværdier skyldige renter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning.

For fast forrentede finansielle forpligtelser i form af indlån og gæld til kreditinstitutter målt til amortiseret kostpris er forskellen til dagsværdi skyldige renter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning samt den renteniveauafhængige kursregulering.

NOTER

(1.000 kr.)

2016	Noterede priser niveau 1	Observerbare priser niveau 2	Ikke-observerbare priser niveau 3	I alt
i kr. 1.000				
Finansielle aktiver:				
Obligationer	915.308	0	10.206	925.514
Aktier	19.460	0	66.821	86.281
Domicilejendomme	0	0	197.128	197.128
Positiv markedsværdi af afledte finansielle instrum.	0	450	0	450
I alt	934.768	450	274.155	1.209.373
Finansielle forpligtelser:				
Negativ markedsværdi af afledte finansielle instrum.	0	14.191	0	14.191
I alt	0	14.191	0	14.191
2015	Noterede priser niveau 1	Observerbare priser niveau 2	Ikke-observerbare priser niveau 3	I alt
i kr. 1.000				
Finansielle aktiver:				
Obligationer	807.330	0	28.423	835.754
Aktier	18.379	0	66.371	84.750
Domicilejendomme	0	0	194.709	194.709
Positiv markedsværdi af afledte finansielle instrum.	0	10.801	0	10.801
I alt	825.709	10.801	289.503	1.126.013
Finansielle forpligtelser:				
Negativ markedsværdi af afledte finansielle instrum.	0	24.181	0	24.181
I alt	0	24.181	0	24.181
i kr. 1.000	2016	2016	2015	2015
Finansielle instrum. indregnet til amortiseret kostpris:	Amort. kost.	Dagsværdi	Amort. kost.	Dagsværdi
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.371.201	1.371.881	1.454.983	1.454.457
Udlån og andre tilgodehavender	3.073.861	3.083.153	2.822.572	2.833.475
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	21.238	21.238	45.572	45.646
Indlån og anden gæld	4.822.362	4.822.406	4.741.477	4.743.118
Afledte finansielle instrumenter:				
Renteswap	0	14.007	0	13.286

NOTER

(1.000 kr.)

30 Følsomhedsoplysninger

I forbindelse med bankens overvågning af markedsrisici og opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag udføres en række følsomhedsberegninger, som inkluderer følgende markedsrisikovariabler:

Renterisiko:

Følsomhedsberegningen i relation til bankens renterisiko tager udgangspunkt i renterisikonøgletallet, der indberettes til Finanstilsynet. Dette nøgletal viser effekten på kernekapitalen efter fradrag ved en renteændring på 1 procentpoint svarende til 100 basispunkter. Beregningen viser at hvis den gennemsnitlige rente 31. december 2016 havde været 100 basispunkter højere ville årets resultat alt andet lige være tkr. 10.873 lavere (2015 tkr. 9.554 lavere) primært som følge af en negativ dagsværdiregulering af bankens beholdning af fastforrentede obligationer.

Valutarisiko:

Følsomhedsberegningen i relation til bankens valutarisiko tager udgangspunkt i valutaindikator 1-nøgletallet, der indberettes til Finanstilsynet. Valutaindikator 1 udtrykker et forenklet mål for omfanget af bankens positioner i fremmed valuta. Og beregnes som den største af summen af alle de korte valutapositioner og summen af alle de lange valutapositioner. Hvis banken den 31. december 2016 havde oplevet et tab på valutapositionerne på 2,5 pct. af valutaindikator 1, ville årets resultat før skat alt andet lige være tkr. 505 lavere (2015 tkr. 1.178 lavere) primært som følge af valutakursregulering på bankens beholdning af valuta.

Aktierisiko:

Hvis værdien af bankens aktiebeholdning den 31. december 2016 havde været 10 pct. lavere, ville årets resultat før skat alt andet lige være tkr. 8.628 lavere (2015 tkr. 8.475 lavere) som følge af en negativ dagsværdiregulering af aktieporteføljen.

Blandt de noterede aktier indgår aktier med tilbagekøbsret, men ikke pligt for tkr. 17.363. Tilbagekøbsretten kan udnyttes en gang om året i en periode på 14 dage og udløber i 3. kvartal 2019. GrønlandsBANKEN kan ikke afhænde aktierne til tredjepart før udløb af tilbagekøbsretten i 2019.

Ejendomsrisiko:

Hvis værdien af bankens ejendomme den 31. december 2016 havde været 10 pct. lavere ville den negative værdiregulering af ejendomme alt andet lige udgøre tkr. 19.713 før skat (2015 tkr. 19.471 lavere).

NOTER

(1.000 kr.)	2016	2015	2014	2013	2012
31 5 års hoved- og nøgletal					
Netto rente- og gebyrindtægter	289.760	284.174	293.457	275.750	277.818
Kursreguleringer	-12.899	-10.775	7.687	4.039	11.247
Andre driftsindtægter	4.854	6.002	5.657	5.617	7.134
Udgifter til personale og administration	144.207	139.414	136.440	130.422	126.636
Af- og nedskrivninger på materielle aktiver	5.981	6.150	9.160	10.385	10.838
Andre driftsudgifter	4.136	7.780	4.961	5.912	5.862
Nedskrivning på udlån m.v.	13.971	19.432	24.807	15.186	17.322
Resultat før skat	113.420	106.625	131.433	123.501	135.541
Skat	36.029	33.899	41.776	39.251	43.093
Årets resultat	77.391	72.726	89.657	84.250	92.448
Udvalgte balanceposter:					
Udlån	3.073.861	2.822.572	2.814.547	2.874.931	3.044.942
Indlån	4.822.362	4.741.477	3.739.768	3.996.169	3.777.449
Egenkapital	926.210	914.282	909.872	876.235	850.954
Balancesum	5.911.496	5.846.450	4.849.621	5.057.050	4.826.104
Eventualforpligtelser	1.266.537	1.123.022	1.093.349	873.112	889.344
Officielle Nøgletal:					
Kapitalprocent	21,2	20,8	20,3	21,0	20,2
Kernekapitalprocent	21,2	20,8	20,3	20,6	19,7
Egenkapitalforrentning før skat	12,3	11,7	14,7	14,3	16,5
Egenkapitalforrentning efter skat	8,4	8,0	10,0	9,8	11,2
Afkastningsgrad	1,3	1,2	1,9	1,7	1,9
Indtjening pr. omkostningskrone	1,67	1,62	1,75	1,76	1,84
Renterisiko	1,3	1,1	1,3	0,6	1,2
Valutaposition	2,4	5,6	3,1	4,2	7,1
Udlån plus nedskrivninger i forhold til indlån	66,2	61,7	77,5	73,6	82,3
Udlån i forhold til egenkapital	3,3	3,1	3,1	3,3	3,6
Årets udlånsvækst	8,9	0,3	-2,1	-5,6	-0,6
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	193,6	203,9	190,7	219,5	198,0
Summen af store eksponeringer	90,3	69,9	40,0	58,7	93,2
Andel af tilgodehavender med nedsat rente	0,8	0,9	0,7	0,9	1,4
Årets nedskrivningsprocent	0,3	0,6	0,7	0,4	0,5
Akkumuleret nedskrivningsprocent	2,9	2,8	2,4	2,0	1,6
Årets resultat pr. aktie	43,0	40,4	49,8	46,8	51,3
Indre værdi pr. aktie	515	508	505	494	482
Udbytte pr. aktie	55	55	55	55	55
Børskurs/årets resultat pr. aktie (PE)	14,3	15,4	12,3	14,1	11,1
Børskurs/indre værdi pr. aktie	1,2	1,2	1,2	1,3	1,2

NOTER

32 Ledelseshverv

I henhold til Regnskabsbekendtgørelsens § 132 a, skal årsrapporten indeholde oplysninger om de ledelseshverv, som børsnoterede pengeinstitutters bestyrelses- og direktionsmedlemmer beklæder i erhvervsdrivende virksomheder.

I henhold til Lov om finansiel virksomhed § 80, stk. 8, skal banken mindst én gang årligt offentliggøre oplysninger om de hverv, som bestyrelsen har godkendt for personer, der ifølge lov eller vedtægter er ansat af bestyrelsen, jfr. Lovens § 80, stk. 1. Der bliver oplyst om disse forhold på www.banken.gl

Om bestyrelsesmedlemmerne og direktionen i GrønlandsBANKEN er følgende oplyst på tidspunktet for årsrapportens offentliggørelse:

Direktør Gunnar í Liða

født den 13. april 1960
indtrådt i bestyrelsen den 6. april 2005. Senest genvalgt i 2015

Bestyrelsesmedlem i:
Gist og Vist P/F (formand)

Gunnar í Liða er cand.polit. og har fra 1988 til 2010 været ansat i den finansielle sektor på Færøerne – indtil udgangen af 2010 som direktør i Færøernes største forsikringsselskab, hvor han fratrådte stillingen. Gunnar í Liða har derudover stor erfaring fra bestyrelsesarbejde i færøske selskaber og en særlig indsigt i nordatlantisk økonomi og finansiering.

Direktør Kristian Frederik Lennert INUPLAN A/S

født den 30. november 1956
indtrådt i bestyrelsen den 8. april 2003. Senest genvalgt i 2016

Direktør i:
Ejendomsselskabet Issortarfik ApS

Kristian Frederik Lennert er cand. polyt. (civilingeniør indenfor byggeri) og har siden 1984 været ansat i INUPLAN A/S og siden 2002 som direktør i firmaet. Kristian Frederik Lennert har derudover erfaring fra bestyrelsesarbejde i grønlandske selskaber og har gennem sine ansættelser opnået indsigt i Grønlands økonomiske sammenhænge og samfundsforhold, herunder særligt bygge- og anlægsområdet.

Direktør Frank Olsvig Bagger Panasonic Center Ilulissat v/ Tankeeraq Aps

født den 22. april 1970
indtrådt i bestyrelsen den 02. april 2008. Senest genvalgt i 2016

Bestyrelsesmedlem og direktør i:
Tankeeraq Aps
Ilulissat Marine Service ApS

NOTER

Frank Olsvig Bagger grundlagde Ilulissat Radio & TV (senere Panasonic Center Ilulissat) i 1994. Frank Olsvig Bagger har siden været aktiv indenfor forretningslivet i Grønland hovedsageligt indenfor detailhandel, men også indenfor andre brancher.

Direktør Anders Jonas Brøns Polar Seafood Greenland A/S

født den 22. december 1949
indtrådt i bestyrelsen den 10. april 1997. Senest genvalgt i 2016

Direktør i:

Narsaq Seafood A/S
Maniitsoq Raajat Aps

Bestyrelsesmedlem i:

Minikka A/S (formand)
Polar Raajat A/S (formand)
Polar Seafood Denmark A/S
Imartuneq Trawl A/S (formand)
Qalut Vónin A/S
Sigguk A/S (formand)
Uiloq Trawl A/S (formand)
Qajaq Trawl A/S (formand)
Polar Pelagic A/S (formand)
Brdr. Siegstad Aps
IKKA ApS (formand)
Grønlands Skibs- & Entreprenørværksted ApS (formand)
Ejerforeningen B2216

Anders Jonas Brøns er handelsuddannet og har siden 1984 virket for primært den havgående del af det grønlandske fiskerierhverv, dels som aktiv erhvervsmand på direktørposten i Polar Seafood-gruppen siden 1984 og dels indenfor fiskeriets organisationer siden 1977.

Administrerende direktør Christina Finderup Bustrup nærpension A/S

født den 16. august 1973
indtrådt i bestyrelsen den 25. marts 2015

Christina Finderup Bustrup er uddannet cand.act (aktuar) og har derudover ledelsesuddannelser fra IMD Business School, Franklin Covey samt Center for Ledelse. Christina Finderup Bustrup er i dag administrerende direktør i nærpension A/S. Nærpension har siden 31. december 2010 været et 100 pct. ejet datterselskab af AP Pension koncernen. Tidligere har Christina Finderup Bustrup igennem en længere årrække været COO (kundedirektør) i AP Pension.

NOTER

Fhv. vicedirektør Lars Holst

født den 15. februar 1952
indtrådt i bestyrelsen den 25. marts 2015

Bestyrelsesmedlem i:
Vestjysk Bank A/S (næstformand)
Arkitektgruppen A/S
Vækstfonden

Lars Holst er HD i regnskabsvæsen, har en Executive MBA og har gennemført managementforløb på Stanford University og IMD Business School. Lars Holst har været ansat i Nykredit i perioden 1987-2014 og har fra 1995 og til sin pension i 2014 fungeret som kreditchef. Lars Holst har udover en række bestyrelsesposter i danske finansielle virksomheder og ejendomsselskaber også været medlem af realkreditsektorens Grønlandsudvalg (2004-2014), samt siddet i Finansrådets Kreditudvalg (2010-2014).

Kundechef Allan Damsgaard GrønlandsBANKEN A/S

født den 13. november 1951
indtrådt i bestyrelsen den 23. marts 2011 senest genvalgt i 2015

Souschef Yvonne Jane Poulsen Kyed GrønlandsBANKEN A/S

født den 29. januar 1970
indtrådt i bestyrelsen den 23. marts 2011 senest genvalgt i 2015

Kundechef Arne Ilannguaq Guldman Petersen GrønlandsBANKEN A/S

født den 9. december 1981
indtrådt i bestyrelsen den 25. marts 2015

Bankdirektør Martin Birkmose Kviesgaard GrønlandsBANKEN A/S

født den 23. maj 1966
indtrådt i direktionen den 1. marts 2006

Bestyrelsesmedlem i:
Posthuset A/S
BEC a.m.b.a.
Fugleværnsfonden

OPLYSNINGER OM GRØNLANDSBANKEN

GrønlandsBANKEN

Imaneq 33
Postboks 1033
3900 Nuuk

AS-reg.nr. 39.070
GER-nr. 80050410

Hjemstedskommune: Sermersooq

Telefon: +299 70 12 34
Telefax: +299 34 77 20

www.banken.gl
banken@banken.gl

Bestyrelse

Direktør Gunnar í Liða, formand
Direktør Kristian Frederik Lennert, næstformand
Direktør Frank Olsvig Bagger
Direktør Anders Jonas Brøns
Adm. Direktør Christina Finderup Bustrup
Kundechef Allan Damsgaard *)
Fhv. Vicedirektør Lars Holst
Souschef Yvonne Jane Poulsen Kyed *)
Kundechef Arne Ilannguaq Guldman Petersen *)

*) Medarbejderrepræsentanter

Direktion

Bankdirektør Martin Birkmose Kviesgaard

Revisions- og risikoudvalg

Består af hele bestyrelsen

Vederlagsudvalg

Består af bestyrelsens formand, næstformand og et medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem

Nomineringsudvalg

Nomineringsudvalget består af bestyrelsens formand og næstformand.

Revision

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Imaneq 33, Nuuk

FINANSKALENDER OG FONDSBØRSMEDELSER

Finanskalender for 2017

Årsrapport 2016	28. februar
Generalforsamling i Nuuk	28. marts
Delårsrapport for 1. kvartal 2017	27. april
Delårsrapport for 1. halvår 2017	18. august
Delårsrapport for 1.– 3. kvartal 2017	31. oktober

Fondsbørsmeddelelser i 2016

23. februar	Årsrapport 2015
25. februar	Indberetning af insideres handler
26. februar	Indberetning af insideres handler
29. februar	Indberetning af insideres handler
01. marts	Indberetning af insideres handler
02. marts	Indberetning af insideres handler
03. marts	Indkaldelse til ordinær generalforsamling
21. marts	Flgning af generalforsamlingsfuldmagter til bestyrelsen
23. marts	Flgning af generalforsamlingsfuldmagter til bestyrelsen II
30. marts	Forløb af ordinær generalforsamling i GrønlandsBANKEN
26. april	Rapport for 1. kvartal 2016
23. maj	Indberetning af insideres handler
10. august	Halvårsrapport 1. halvår 2016
18. august	Finanskalender 2017
2. november	Rapport for 3. kvartal 2016